ČESTITAMO K PRAZNIKU REPUBLIKE – 29. NOVEMBRU – DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE IN SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA-VIČ-RUDNIK

NAŠA KOMUNA

GLASILO OBČINSKE KONFERENCE SZDL LJUBLJANA-VIČ-RUDNIK ● LETO VIII ● ŠTEVILKA 12 ● 13. NOVEMBRA 1972

Naša komuna – bralcem in poštarjem – ponovno!

Še zmerom se dogaja, da prihajajo v uredništvo Naše komune izvodi posameznih številk, češ da jih naslovljenci ne sprejmejo. Do določene mere je takšno usipanje razumljivo zaradi preselitev, smrti in podobnih razlogov, tu pa tam se pa tudi naš list, ki včasih rad zaostri svojo ost, komu zameri. Toda kadar se v redakcijo vrne večja količina časopisov, največkrat še celo kar z ene ulice po vrsti – po hišnih številkah, takrat upravičeno podvomimo, če občani v takšnih primerih Našo komuno res zavračajo. Posebno še, ker se ob tem v uredništvu oglašajo občani, ki nam povedo, da so naš list že prejemali, da pa na njihov naslov že nekaj časa ne prihaja več, čeprav bi ga radi še naprej dobivali.

V teh primerih sklepamo, da je bil dejansko poštar tisti, ki nam je vrnil naslovljeni izvod. Da bi lahko te primere ugotavljali in nato ustrezno ukrepali, prosimo vse tiste, ki so ali bi nemara kdaj kasneje prenehali dobivati Našo komuno, naj nam to javijo! Prav tako naj na to opozorijo svoje sosede, da bi tudi ti redno dobivali Našo komuno.

Dogaja se pa tudi, da se ta ali oni občan užaljeno oglasi, čemu prav on ne dobiva tega časopisa. Sprašuje se, zakaj so prav njega preskočili. Ponovimo naj, da smo sestavili spisek naročnikov po starih seznamih za fluorografiranje in da se zavedamo, da vsekakor niso popolni. Zato ponovno vabimo vse, ki Naše komune še ne dobivate na svoj naslov, ali pa poznate koga takega, da nam javite priimek in ime, ulico, hišno številko in pošto. Ponovimo naj tudi, da vsi naročniki prejemajo naš časopis brezplačno.

UREDNIŠTVO

19. novembra (kmetje) in 20. novembra (delavci in upokojenci) bomo na referendumu odločali o združitvi zdravstvenega zavarovanja kmetov in delavcev v 18 občinah ljubljanske regije.

SZDL KOT PLATFORMA DRUŽBENOPOLITIČNEGA DELA

Mladina je skrb nas vseh

Mladina je v marsičem proizvod časa, ki ga ni sama izoblikovala. Čeprav so cilji isti, so njena pota drugačna od tistih, po katerih je šla starejša generacija. Skrb za formiranje mladega človeka bi morala biti stvar vseh progresivnih družbenopolitičnih sil. Prva naloga, ki pa bi jo lahko v tem prizadevanju zagrešili, bi bila beloočma delitev družbe na staro in mlado. Gre nam predvsem za neprestano obnavljanje in pomlajevanje družbe, kar še posebej velja za kadre v družbenopolitičnem delu.

To so samo nekatere iztrgane misli iz razgovora, ki ga je 8. novembra priredila občinska konferenca SZDL, nanj pa je povabila predstavnike občinskih organizacij ZK, ZM, ZRVS, ZZB, ZKPO, ZTK in skupščine občine. Namen razgovora je bila ocena dosedanjega sodelovanja in dogovor za nadaljnje skupno delo s posebnim ozirom na sodelovanje z občinsko konferenco ZMS.

Predsednik občinske konference SZDL Vili Belič je uvodoma poudaril, da SZDL že po svoji družbeni funkciji združuje mnoge interese, pravice in obveznosti občanov, še zlasti na občinskem nivoju. Zato je ta razgovor tudi sklicala, z namenom dogovora o oblikah in metodah dela, najprimernejših za ta čas. Preveč pogosto se dogaja, da se v raznih družbenopolitičnih organizacijah srečujejo vedno isti ljudje, zato se tudi problematika ponavlja, akcija pa se s tem izčrpava, še preden se sploh začne. Gre nam za to, da poiščemo racionalnejše pristope, ki bodo prej in uspešneje privedli do cilja. Eden od takih konkretnih primerov „vožnje po vzporednih tirih" je organiziranost splošnega ljudskega odpora, za katerega deluje na nivoju občine več komisij, ki bi jih bilo treba za učinkovitost dela nujno združiti v eno. Slednjo misel je k uvodu prispeval eden izmed razpravljavcev.

Večji del razprave je potekel na temo mladi in njihovo pripravljanje in vstopanje v družbenopolitično delo. Problematika je še zlasti aktualna ob bližnji III. konferenci ZKJ, ki bo razpravljala prav o tej temi. Pa tudi sicer se dogaja, da je starostna struktura družbenopolitičnih delavcev po organizacijah previsoka, priliv mladih pa prešibak ali pa ga sploh ni. Ta problem še zlasti čuti naša kadrovska komisija ob pripravah na volitve 73 ali 74.

Razprava je odprla vrsto dilem, ne da bi jih mogla sproti reševati. Razgovor je tudi jasno podčrtal, da verbalnih rešitev itak ni, da je treba brez odlašanja začeti z delom. Tam, kjer je družbenopolitično delo z mladino odsotno, se pojavi vpliv črnih sil. Potreba po novih kadrih postavlja predvsem zahtevo po nenehnem izobraževanju. Na tem področju smo itak deficitni, kar še posebej velja za politično izobraževanje. Nekdo je predlagal, da bi v občini poleg že utečenih predavanj in seminarjev začeli tudi z večerno politično šolo za mladino. Prva skrb naj bi bila ustvaritev akcijskega jedra mladih, potem ko bo premagana neka mrtva točka na tem področju, bo lažje nadaljevati z delom.

Nikakor ne moremo biti zadovoljni že s tem, da imamo v občini organizacijo mladih in da ta kolikor toliko uspešno deluje, če ne zajame velikega dela mladine. Kajti čas zorenja mladega človeka je tudi čas, ko se formira njegova razredna pripadnost, njegov pogled na svet in njegova družbenopolitična usmerjenost. Šola naredi v tem pogledu premalo, to pomanjkanje mora nadomestiti prav družbenopolitično delo z mladino, ki pa mora izhajati iz njenih značilnosti in interesov. Vsiljenih, njej tujih oblik mladina ne sprejema, pa če so še tako dobro mišljene. Mladi vidijo pri starejših večkrat slabe vzore: naveličanost, mnogoličnost, korupcijo. Generacijskega konflikta ne moremo preprosto zanemariti, češ da ga ni. Družba bi se morala zavedati, da pomeni skrb za mladino skrb za vsakega posameznega mladinca, za njegove osebne, materialne, zdravstvene, šolske in čustvene težave in krize.

Po tem razgovoru niso bili možni poenostavljeni zaključki. Celotna panorama problemov je ostala razgrnjena pred udeleženci in vsakega od njih obvezuje za naslednji korak, za konkretno delo.

SaS

PREDSEDNIK REPUBLIŠKE KONFERENCE ZMS

Živko Pregl v naši občini

Teze za tretjo konferenco ZKJ, ki bo razpravljala o nalogah Zveze komunistov pri razvijanju aktivne udeležbe mlade generacije v graditvi samoupravne socialistične družbe – družbenopolitična angažiranost naše občinske organizacije Zveze mladine je pred dnevi bila osrednja tema pogovora predsednika Zveze mladine Slovenije Živka Pregla, ko se je mudil na obisku v naši občini. Živko Pregl se je pogovarjal z mladinci v Iliriji, v veterinarsko-živinorejski srednji šoli, na Turjaku, s predsedstvom občinske konference ZMS in občinskim aktivom mladih komunistov ter s političnim aktivom občine.

Na teh pogovorih so mladi poudarjali, da je med mladino dovolj pripravljenosti za družbeno-politično delo v lastni in drugih družbenopolitičnih organizacijah, vendar to pripravljenost često krni premala usposobljenost za tako delo. Živko Pregl je zato menil, da bi bilo treba zagotoviti veliko bolj sistematično družbenopolitično usposabljanje mladih za delo v raznih organizacijah in samoupravnih organih. In še nekaj je poudaril predsednik republiške konference ZMS: da se bodo mladi pripravljeni množičneje vključevati v oblikovanje našega družbenega in političnega življenja, mora biti delo ne le organizacij Zveze mladine, temveč tudi drugih družbenopolitičnih organizacij veliko bolj akcijsko. To pa z drugimi besedami pomeni, da je bilo družbeno-politično usposabljanje doslej nasploh premalo prisotno v vsakdanjem družbenem in političnem delu.

M. Ž.

Naša komuna bolj kritično in 14-dnevno

Politični aktiv krajevne skupnosti „Milan Česnik" je 9. novembra razpravljal o Titovem pismu. Razpravljali so tudi o vlogi tiska in še posebej o Naši komuni. Zavzeli so se za večjo kritičnost tako do lastnega tiska kot pri obravnavanju problematike v občini. Tudi pisanje NK naj čimbolj prispeva k socialistični vzgoji našega človeka in še posebej mladine. Da bi časopis to lahko dosegel, so predlagali, naj skupščina občine podpre razširitev vsebine in obsega, slednjega s prehodom na 14-dnevno izhajanje. Glede izdajateljskega sveta in uredniškega odbora so predlagali, da naj uveljavitev delegatskega principa v teh telesih Naše komune zagotovi večji neposredni vpliv občanov.

Kdo bo novi predsednik IS?

Po ustavi oz. dopolnilih je SZDL nosilec postopka za kandidiranje novega predsednika izvršnega sveta SRS (dosedanji predsednik Stane Kavčič je bil razrešen 8. novembra). RK SZDL zbira predloge možnih kandidatov in jih posreduje v obravnavo razširjenim izvršnim odborom ObK SZDL. Naš izvršni odbor s koordinacijskim odborom za kadrovska vprašanja in s predstavniki vseh družbeno političnih organizacij v občini in skupščine občine bo obravnaval predloge za novega predsednika slovenske vlade v torek, 14. novembra.

Odloča naš glas!

Delavec in kmet sta si bila doslej tudi na področju zdravstvenega zavarovanja v neenakem položaju. 19. in 20. novembra bomo na referendumu odločali o odpravi te neenakosti. Prizadevamo si zagotoviti v polni meri zdravstveno varstvo za vse ljudi brez ozira na poklic, kajti vsakdo lahko zboli, vsak bolnik pa je potreben pomoči. Ker je bil glede tega doslej na slabšem kmet, gre zdaj za to, da delavci, ki zaradi večje proizvodnosti lahko prispevajo več, solidarnostno podpro kmeta, ki se je doslej odpovedoval enakovrednim ugodnostim zdravstvenega zavarovanja tudi v korist hitrejše industrializacije. Ta pa se je že dvignila na raven, s katere lahko zagotovi dohitevanje zaostalih področij.

Po novem naj bi se v združenih skupnostih zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov nabralo letno 12 milijonov dinarjev več kot doslej. To povečanje bo bremenilo kmeta manj kot 1000 starih din mesečno, delavca – pa niti ne njegovih osebnih dohodkov, ampak sklade delovne organizacije – po 340 starih dinarjev. Kmet bo prispeval več, ker bo na boljšem tudi glede svojih pravic, te bodo izenačene z delavčevimi. Upokojenci pa bodo s svojim glasom le podprli večjo zdravstveno varnost našega kmeta.

Rezultat glasovanja najbrž ne more biti vprašljiv, saj gre – ob sorazmerno majhnem vlaganju – za izredno pomembno stvar, za korak našega kmeta v izenačevanju z delavcem, tako da ne bomo – ko bo ta proces dopolnjen – več ločevali med delavcem in kmetom, ampak bo pomembno le to, na katerem delovnem področju kdo dela. Naslednji korak v tej smeri bo morala biti ugodnejša ureditev starostnega zavarovanja, da o ekonomskem in socialnem izenačevanju niti ne govorimo. Da ima to izenačevanje že izpolnjen svoj predpogoj v naši zavesti, bomo dokazali prav s svojim glasom na referendumu.

Volitve za kmete bodo v nedeljo, 19. novembra, v ponedeljek, 20. novembra pa bodo glasovali zavarovanci v delovnih in drugih organizacijah, obrtniki, gostinci in občani samostojnih poklicev ter osebe, zaposlene pri zasebnih delodajalcih in upokojenci, pa tudi osebe, ki so začasno izven delovnega razmerja, so pa zdravstveno zavarovane.

Zaposleni po podjetjih in ustanovah bodo glasovali v svojih delovnih organizacijah ali na združenih glasovalnih mestih, vsi ostali pa bodo prejeli vse potrebne informacije z osebnimi vabili. Tehnično bo glasovanje potekalo v obkrožanju besedice „za" ali „proti".

V občinskem merilu deluje poseben akcijski odbor za izvedbo referenduma (vodi ga inž. Lojze Habjan), temu odboru pa pomagajo vse družbenopolitične organizacije. Na terenu so neposredni nosilci politične akcije po krajevnih skupnostih odbori KO SZDL. Po delovnih organizacijah pa potekajo priprave v okviru delovanja sindikalne organizacije. Na voliščih bodo vodili postopek glasovalni odbori, po strukturi sestavljeni ustrezno glasovalcem.

Podrobnejše informacije o referendumu posredujemo na strani 2.

V nedeljo, 19. novembra ali v ponedeljek, 20. novembra, na svidenje na glasovalnih mestih!

Aktivisti SZDL o Titovem pismu

2. novembra so se pri občinski konferenci SZDL sestali predsedniki krajevnih organizacij, da bi se dogovorili za aktualne delovne naloge. Osnovni ton pa je dala sestanku razprava o Titovem pismu, tako obravnavanem v zadnjem času in tako pomembnem za razvoj dogodkov in za uvajanje mnogih sprememb.

Čeprav naslovljeno na zvezo komunistov in njene člane, je Titovo pismo ne le stvar komunistov, marveč vseh naprednih družbenih sil. Tako je uvodoma postavil predsednik občinske konference SZDL Vili Belič. Napačno bi bilo to pismo razumeti kot nekaj trenutnega, marveč je bolj pobudnik akcije, ki naj naposled že realizira ugotovitve konstruktivne kritike. To pa pomeni tudi program dela v okviru SZDL. „Če je pred nami program, nas čaka delo!" je dejal tov. Belič. „Ne gre le za čitanje pisma, gre za njegovo odgovorno realizacijo."

V krajevnih organizacijah bomo morali prvo skrb posvetiti notranji organiziranosti in sposobnosti za reševanje konkretnih nalog. Marsikje gre preprosto za to, da si delo, ki sedaj pada na posameznike, razdelimo. Gre za povezavo vseh na terenu aktivnih družbenih in političnih organizacij. Obratno pa bi se morali zlasti člani zveze komunistov bolje pokazati z delom v drugih organizacijah.

Tu so nekatere pomembne in neodložljive konkretne naloge: organizacija razprave okoli ustavnih sprememb, priprave na volitve (s pomladi 73 bodo preložene verjetno na pomlad 74). Za izvedbo teh volitev na območju naše občine bo potrebno sodelovanje dva do tri tisoč ljudi (!), med njimi bomo zlasti pozdravili mladino, kajti sedaj se pri družbeno političnem delu vse preveč srečujejo povsod isti, starajoči se ljudje. – Med najbližjimi nalogami pa je izvedba referenduma o združevanju delavskega in kmečkega zdravstvenega zavarovanja 19. in 20. novembra.

SaS

GLASUJMO ZA ZDRUŽITEV ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA KMETOV IN DELAVCEV TER ZA ENOTNO ZDRAVSTVENO VARSTVO!

Tretjina Slovenije se odloča

Kot je že znano, bomo na območju ljubljanske regije v dneh 19. oziroma 20. novembra letos vsi zavarovanci, kmetje in delavci, glasovali za združitev skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov in delavcev Ljubljana ter za enotno zdravstveno varstvo, za izenačene pravice iz zdravstvenega varstva.

Območje skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev oziroma kmetov ljubljanske regije pokriva območje 18 občin in predstavlja po številu zavarovancev oziroma zavarovanih oseb skoraj tretjino Slovenije.

Po podatkih iz 1971. leta o številu nosilcev zavarovanja in zavarovanih osebah delavskega in kmečkega zavarovanja je razvidno, da so bili na območju naše skupnosti na 100 nosilcev delavskega zavarovanja samo štirje nosilci kmečkega zavarovanja, oziroma na 100 zavarovanih oseb delavskega zavarovanja 7 zavarovanih oseb kmečkega zavarovanja. Po podatkih za posamezne občine vidimo, da je največji delež kmečkih zavarovancev nasproti delavskim v občini Grosuplje, Ribnica in Litija, najmanjši pa je v občini Trbovlje, Hrastnik in Ljubljani.

Poprečno število nosilcev delavskega zavarovanja se je v zadnjih desetih letih, brez občine Idrija povečalo od 208.648 na 279.414, ali za 34 % več. Poprečno število nosilcev kmečkega zavarovanja pa se je v tem obdobju zmanjšalo od 17.723 v letu 1962 na 12.112 v letu 1971, kar je za 32 % manj. Poprečno število zavarovanih oseb delavskega zavarovanja se je od leta 1962 do 1971. leta povečalo od 364.850 na 378.459, kar je za 31 % več. Poprečno število zavarovanih oseb kmečkega zavarovanja pa se je v tem obdobju zmanjšalo od 54.836 na 32.646, kar je za 40 % manj. Ta gibanja kažejo na močan odliv kmečkih zavarovancev, kar se tudi kaže v upadanju kmečkega prebivalstva, na drugi strani pa na močno povečanje števila zavarovancev delavskega zavarovanja. Če predpostavljamo, da prehajajo iz kmečkega v delavsko zavarovanje predvsem mlajši in za delo sposobni, lahko zaključimo, da ostajajo v kmečkem zavarovanju predvsem starejši, za delo manj ali sploh nesposobni ljudje.

Izdatki skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev so znašali v 1971. letu skupaj 538,750.237 dinarjev, medtem ko so znašali izdatki skupnega kmečkega zavarovanja v istem letu skupaj 19,017.463 dinarjev.

Stroški ambulantnega in specialističnega zdravljenja na eno zavarovano osebo iz kmečkega zavarovanja so 2,8-krat nižji od stroškov na eno zavarovano osebo v delavskem zavarovanju Na manjše stroške gotovo vpliva participacija, ki jo plačujejo kmečki zavarovanci. Stroški bolnišničnega zdravljenja so precej izenačeni kljub participaciji, ki jo plačujejo kmečki zavarovanci. K zdravilom prispevajo kmečki zavarovanci 50 % stroškov, kar nedvomno vpliva, da so ti stroški na eno zavarovano osebo nižji kot v delavskem zavarovanju. Na zobozdravstvene stroške kmečkih zavarovancev vpliva dejstvo, da imajo pravico do zobne nege in protetike le v okviru obveznih oblik zdravstvenega varstva. Na nižje skupne stroške zdravstvenega varstva v kmečkem zavarovanju vpliva tudi dejstvo, da kmečki zavarovanci nimajo pravice do zdraviliškega zdravljenja in povračila potnih stroškov in dnevnic z uveljavljanjem zdravstvenega varstva.

Stroški obveznih oblik zdravstvenega varstva v skupnosti delavcev so v letu 1971 znašali 172,780.314 din, kar je 40 % skupnih izdatkov za zdravstveno varstvo ali 342.99 din na zavarovano osebo. V skupnosti kmetov so bili v istem obdobju stroški zdravstvenega varstva za obvezne oblike 9,767.856 din, kar je 55 % skupnih izdatkov za zdravstveno varstvo, oziroma 278,18 din na zavarovano osebo. Če primerjamo izdatke za obvezne oblike zdravstvenega varstva na zavarovano osebo, vidimo, da so ti izdatki v skupnosti kmetov za 64,81 din ali za 19 % nižji od istih v skupnosti delavcev, kljub temu, da so pravice do obveznih oblik zdravstvenega varstva enake za obe kategoriji zavarovancev.

Ob združitvi delavske in kmečke skupnosti gre predvsem za izenačitev pravic zdravstvenega varstva kmetov s pravicami, ki jih imajo zavarovanci-delavci po statutu skupnosti – obvezne oblike pa so že po zakonu enake. Orientacijski izračun potrebnih sredstev za izenačitev pravic kmetov do zdravstvenega varstva v obsegu, ki ga imajo delavci, temelji na realiziranih podatkih zdravstvenega varstva 1971. leta ob predpostavki, da bi bili obe skupnosti združeni že v letu 1972. Za izenačenost pravic kmečkega zdravstvenega varstva s pravicami delavskega zdravstvenega varstva bo potrebnih dodatnih 15,130.000 din. Ta znesek bi potrebovali v letu 1972 za predvideno povečanje stroškov za zdravstveno varstvo, če bi bili obe skupnosti združeni v eno.

Dodatna obremenitev kmečkih zavarovancev se bo od sedanje povečala le za 12 %, kar je v denarju 9,68 din na mesec ali 116,15 din na leto.

Prispevek od bruto osebnega dohodka za zdravstveno zavarovanje delavcev bo le za 0,17 % večji kot doslej, kar je v poprečju 3,40 mesečno za zaposlenega delavca. To pomeni, da se potrebna sredstva ne bi stekala iz čistih osebnih dohodkov delavcev, temveč bodo osnova za obračunavanje kosmati osebni dohodki, kakor za sleherne prispevke iz delovnega razmerja. Tokrat torej ne gre za obliko samoprispevka.

Prispevek družbeno-politične skupnosti se bo plačeval v sorazmerju s povečanim obsegom zdravstvenega varstva, ki ga dobijo kmetje z izenačenjem pravic.

Tako naj bo za 1973. leto. Za naslednja leta pa naj se bremena delijo po kategorijah z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi med samimi zavarovanci znotraj družbene skupnosti.

Nova združena skupnost bo torej omogočala kmetu vse tiste pravice do zdravstvenega varstva, kot jih uživa danes delavec. To zahtevo je poudarila tudi 3. konferenca ZKS, ko je razpravljala o socialni diferenciaciji.

Izboljšalo se bo ambulantno in specialistično zdravljenje, saj kmet ne bo več plačeval 25 % stroškov za zdravstvene storitve sam, temveč le 5 din za vsak prvi pregled pri specialistu, tako kot delavec. Tudi za obisk zdravstvenega delavca na domu ne bo več plačeval 25 % stroškov, marveč le 10 dinarjev, tako kot delavec.

Tudi za zdravljenje v bolnišnicah kmetje ne bi več plačevali 10 % za zdravljenje v prvih tridesetih dneh, kakor so morali plačevati doslej. S tem se sicer delo v bolnišnicah ne bo bistveno povečalo, saj so zmogljivosti bolnišnic omejene, pač pa bi prihajali kmetje na zdravljenje v zgodnjem obdobju obolevnosti, kar bi znatno skrajšalo čas zdravljenja v bolnišnicah in zato zdravljenje tudi pocenilo.

Za zdravilo, pomožni in sanitetni material ob prevzemu v lekarnah ne bi poslej plačevali 50 % vrednosti, temveč bi le prispevali po 4 dinarje za zdravilo kot delavci.

Kmetje bi si pridobili pravico do zdravljenja v naravnih zdraviliščih, izenačeni bi bili z zavarovanci delavskega zavarovanja pri zobni negi in protetiki, pri ortopedskih pripomočkih, prevozih z reševalnimi avtomobili in povrnjene bi dobili potne stroške in dnevnice v zvezi njihovega zdravstvenega varstva. Sklad bi jim kril tudi 50 % stroškov pri neobveznih cepljenjih.

Razumljivo je, da bomo morali ob vseh teh pridobitvah, če bomo hoteli uresničiti načela o enakih pravicah in enakih možnostih, okrepiti tudi zdravstveno službo. Zlasti bo potrebno več zdravnikov v splošnih ambulantah, v zobozdravstvu, potrebno bo več patronažnih in medicinskih sester za obiske in delo na domu. Celotna zdravstvena služba zagotavlja, da bo kos tem novim nalogam.

Enako zdravstveno varstvo bo prispevalo k doslednejšemu in enotnemu ugotavljanju bolezenskih pojavov, ki jih bo moč zato tudi pravočasno omejevati in odpravljati. Preprečiti bolezen je namreč mnogo ceneje kot zdraviti, s čimer se bodo zmanjšali stroški za zdravljenje.

Prav zato in ker zaznavamo prevelike razlike, ki potiskajo kmeta v ozadje, je 3. konferenca ZK Slovenije med drugim zahtevala, da odpravimo razlike med delavci in kmeti tudi na področju zdravstvenega varstva. Družbeno-politične organizacije so zatorej sprožile pobudo, da začnemo z akcijo za izenačevanje pravic iz zdravstvenega varstva. Zato verjetno ne bo nikogar, ki se ne bi v dneh 19. in 20. novembra izrekel na referendumu o združitvi obeh skupnosti in za izenačitev pravic iz zdravstvenega varstva kmetov z delavci tudi na območju ljubljanske regije, kot so to že pred letom dni uresničili v novomeški regiji.

SLAVO KOBE

Odborniki o pismu

Tvorno, kritično in tudi samokritično razpravo ob pismu predsednika Tita in Izvršnega biroja ZKJ so na zadnji skupščinski seji podali odborniki obeh zborov. „Ob akciji vseh družbeno-političnih organizacij in komunistov na podlagi Titovega pisma, ki predstavlja določeno osvežitev v celotni družbeno-politični akciji, je naša prva naloga, da si izdelamo nek potreben izpisek nalog – obsegale naj bi konkretne naloge ob reševanju vprašanj s področja urbanistične in komunalne politike, stanovanjskega gospodarstva, inšpekcijskih služb, agrarne politike in seveda okrepljeno reorganizacijo davčne službe in nenazadnje tudi socialnega razlikovanja – ob tem pa je neizbežno, da pogledamo izvršene naloge, ki smo si jih naložili ob sprejemu akcijskega programa. Tu smo bili verjetno precej neučinkoviti," je v uvodu pojasnil predsednik občinske skupščine ing. Slavko Korbar.

Naj iz zelo živahne razprave povzamemo nekaj kritičnih vodilnih misli:

– nadzor nad proračunsko potrošnjo, reprezentančni stroški

– v akcijski program vključiti tudi pregled nad nepokritimi investicijami – kolikor se gospodarske organizacije srečujejo s tem vprašanjem

– z akcijo ne smemo odlašati, ne čakajmo na akcijske programe, konkreten predlog – kako daleč smo z razpravami o ustreznih amandmajih?

– naloge opredelimo časovno, kratkoročne – dolgoročne naloge pa rešujmo sistematično in usklajeno

– kritično spregovorimo o aktualni ljubljanski problematiki, ob nezadostni povezavi mestnih in občinskih organov bo prej ali slej potrebno za učinkovitejše delo v ljubljanskem prostoru poiskati neke nove oblike sodelovanja

– več povezanosti je za učinkovitejšo akcijo potrebno poiskati tudi na drugih področjih; npr. krajevna samouprava – strokovne institucije

– v akcijski program vključiti tudi pregled nad dodeljenimi bančnimi krediti naši občini ter predstaviti smernice bodoče kreditne politike bank

– nastalo vrzel v nezadostno učinkoviti gospodarski politiki mesta bo moč rešiti le z ustanovitvijo zbornice ali ustrezne institucije na ravni mesta

– za dosledno izvajanje akcijskega programa (sprejeli naj bi ga odborniki na prihodnji seji skupščine) naj bi v bodoče na skupščinskih sejah pregledali izvršenost zadnjih nalog

– ustanovi naj se komisija, ki naj bi stopila pred skupščinske svete z omejenimi programi, naj se analizira njihovo delo in izdela program nalog.

Z željo in načelom „pustimo že besede in preidimo k dejanjem" – toda naj ne ostane to že obrabljena fraza naših razprav – so odborniki končali razpravo ob Titovem pismu.

J. DOMITROVIČ

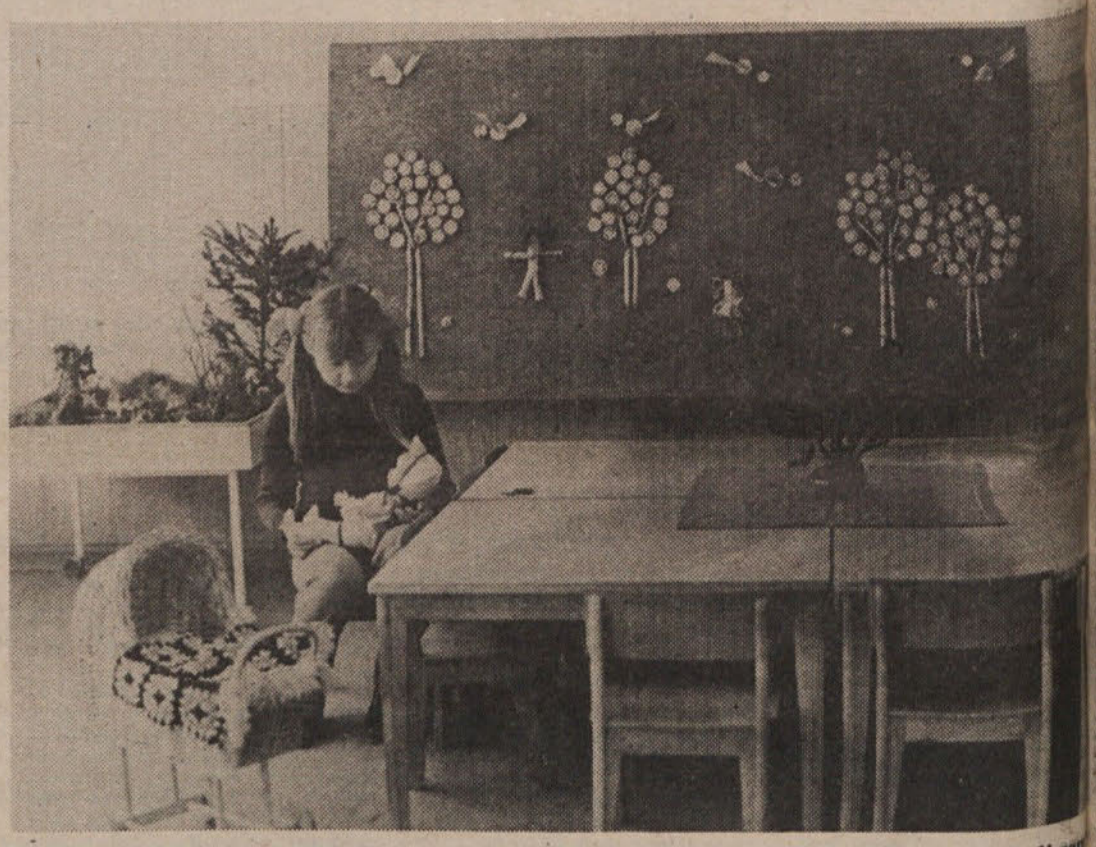

Zaostajanje družbenega standarda nas v prvi vrsti obvezuje za večjo skrb za otroka. Zato tudi sam prispevek za izgradnjo šol in otroških vrtcev. Te dni so odprli v KS Krim-Rudnik nov vrtec, ki še n sredstev samoprispevka, napoveduje pa že niz objektov te vrste, ki bodo zgrajeni iz solidarnost akcije občanov.

ZVEZA KOMUNISTOV:

Sindikate v občino

Tri seje komiteja, dva sestanka s sekretarji vseh organizacij, seja občinske konference ter – razen dveh izjem – sestanki vseh organizacij in aktivov ZK so samo statistična bilanca aktivnosti občinske organizacije Zveze komunistov Vič-Rudnik v zadnjem mesecu. Z gotovostjo pa že lahko danes trdimo, da je pomenilo pismo predsednika ZKJ tovariša Tita tudi za našo občinsko organizacijo ZK, ali vsaj za večino članov te organizacije, zgodovinsko prelomnico v vsebini dela. Začetna nezaupljivost, češ, saj to so same znane stvari, ki jih že leta „premlevamo", a ničesar ne storimo, se je ob resnosti spoznanja, kaj pomeni biti avantgarda delavskega razreda v samoupravnem sistemu, kakršnega gradimo, morala umakniti revolucionarnemu duhu, ki je čez noč prerasel okvire utesnjenosti, ki je doslej velikokrat načrtno pa tudi nehote omejevala v praksi pobudo članstva zgolj na brezvredno „besedičenje". Neslutene posledice v gospodarskem, socialnem in političnem življenju, ki jih je rodilo preraščanje ZK iz avantgardne sile v „debatne klube" so danes za organizacije ZK v vseh sredinah dovolj tehten razlog za to, da so se komunisti spet začeli zavedati in tudi dejansko obnašati kot avantgarda delavskega razreda. Pri tem je prav zavest, da lahko „brez kasnejših posledic" javno opozorijo na napake posameznikov in skupin in k odpravljanju teh napak tudi bistveno pripomorejo, odigrala najpomembnejšo vlogo.

Zato ni slučaj, da je vse tisto, kar je še nekaj mesecev nazaj bilo slišati na sestankih posameznih organizacij kot preveč „zapleteno", neuresničljivo, na mah postalo preprosto in uresničljivo. Na mah je bilo vsem organizacijam jasno, da je veliko konkretnih nalog, ki jih bo moč izpeljati le ob aktivnosti vseh članov ter da tistih, ki niso pripravljeni sodelovati pri teh konkretnih nalogah, ne morejo več šteti za svoje sotovariše v bitki za boljše odnose, v bitki proti vsemu negativnemu v naši družbi – za komuniste. Denimo, kaj je torej oportunizem, kdo so oportunisti, je postalo preko noči jasno, s tem pa je postal tudi boj proti oportunizmu sila preprost. Zato pri obravnavanju stališč in sklepov posameznih organizacij in občinske organizacije kot celote, kako delati v prihodnje, ne bi bilo prav, če bi prezrli dejstvo, ki bi ga lahko poimenovali tudi zrelostni izpit zveze komunistov – da se je skorajda brez izjeme naša organizacija v prvih korakih uresničevanja stališč in sklepov pisma tovariša Tita odločila za „obračun z lastnimi napakami", za odpravo vsega tistega balasta, ki je doslej in bi v prihodnje v še večji meri predstavljal znotraj organizacije in navzven pri uresničevanju nalog oviro.

Drugo področje vprašanj oziroma sklepov in stališč, ki so bila prisotna na uvodoma omenjenih sestankih in sejah, pa so konkretni „posegi" Zveze komunistov na družbenem, socialnem in gospodarskem področju življenja naše občine.

Čeprav morda ne toliko zaradi pomembnosti za samo ZK kot velike enotnosti celotne občinske organizacije ZK, je treba v prvi vrsti omeniti odločno zahtevo občinske organizacije, da je treba na ravni občine ustanoviti občinsko organizacijo Zveze sindikatov. Namreč, enako kot se je pred reorganizacijo ZK v Ljubljani čutila praznina med mestnim vodstvom in organizacijami ZK, se čuti taka praznina tudi v Zvezi sindikatov, saj v mnogih delovnih organizacijah sindikalnih organizacij praktično ni. In če že nič drugega, je uresničevanje ustavnih dopolnil v praksi tako pomembna naloga, ki čaka v delovnih organizacijah ne le ZK, temveč še predvsem sindikate, da občinski organizaciji ZK ne more biti vseeno, kako so ti organizirani.

Razen o ožjih nalogah posameznih organizacij, ki se nanašajo na specifičnost okolja, v katerem delajo, je občinska organizacija razpravljala ter menila, da bi Zveza komunistov morala biti iniciator za sprejetje zakonskega predpisa o revalorizaciji stanovanjskih posojil, o novem zakonu o zasebnem delu pa je menila, da bo ta „uzakonil" socialno diferenciacijo, zato bi bilo znova treba temeljito preučiti posamezne določbe tega zakona ter jih uskladiti z idejnopolitično in družbenoekonomsko usmeritvijo ZK. Občinska organizacija je tudi menila, da se komunisti z odgovori kot: v davčnih in inšpekcijskih službah je zaposlenih premalo ljudi in da za te službe ni moč dobiti primernih kadrov, ne morejo več zadovoljiti ter da so komunisti skupščine občine in skupščine mesta odgovorni za to, kako se bo rešilo vprašanje kvalitete dela teh služb. Nadalje je občinska organizacija zadolžila komuniste v delovnih organizacijah, da v splošnih aktih delovnih organizacij sprejmejo določbo, na osnovi katere bo moč odstraniti iz delovnih organizacij vse tiste vodilne uslužbence, zoper katere je uveden kazenski postopek.

Še bi lahko naštevali take konkretne predloge oziroma sklepe, ki se nanašajo na vprašanja od kadrovske politike v delovnih organizacijah in na področje gospodarjenja z družbenimi sredstvi do konkretnega dela posameznih organov Zveze komunistov, vendar prepustimo času čas, ko bomo lahko pisali že tudi o dejanskih rezultatih posameznih organizacij in občinske organizacije kot celote.

M. ŽAGAR

Za večjo učinkovitost

Večja učinkovitost Zveze komunistov je nedvomno v veliki meri odvisna od take ali drugačne organiziranosti komunistov. Tega se v zadnjem času že vse bolj zavedajo komunisti v posameznih sredinah sami. Namreč, medtem ko je še do nedavna moral biti komite občinske konference ZKS v večini primerov pobudnik za ustanovitev novih organizacij ZK, sta v zadnjem mesecu bili ustanovljeni dve organizaciji ZK na pobudo komunistov samih. Ti organizaciji sta organizacija ZK na Institutu za ekonomska raziskovanja in v Podjetju za distribucijo električne energije Slovenije.

V kratkem bodo svojo organizacijo ZK ustanovili tudi komunisti v Savskih elektrarnah, pred dnevi pa je bila ustanovljena organizacija ZK uprave skupščine občine, katero čakajo pri uresničevanju stališč zadnje seje Centralnega komiteja ZKS brez dvoma še posebno odgovorne naloge.

M. Ž.

Vrtec pod streho

Tik pred zaključkom redakcije smo zabeležili veselo vest, da bo vzgojno varstveni dom v Škofljici 10. novembra dograjen do konca tretje faze (smrečica na strehi). Najbolj optimistične napovedi obetajo vseljivost vrtca še to leto. To bo prvi vrtec v Ljubljani, v celoti zgrajen po programu iz samoprispevka.

Temu objektu bo sledil prizidek k osnovni šoli na Brezovici, medtem ko se stvari okoli nove šole s telovadnico na Dobrovi zapletajo, tako da bo tu prišlo do večje časovne zamude.

SaS

Sosedska pomoč

Rdeči križ ima v svojem programu reševanje socialnih problemov. Eden izmed zelo pomembnih dejavnikov na tem področju je prav sosedska pomoč.

Republiška konferenca SZDL je s posebnim akcijskim načrtom pozvala vse občinske konference SZDL, da se z vsemi družbeno-političnimi organizacijami vključijo v to akcijo. Pomagajo naj, da sosedska pomoč najde svoje mesto povsod in da ne bo med nami več človeka, ki bi se čutil osamelega.

V nekaterih naših krajevnih skupnostih oziroma osnovnih organizacijah RK je ta pomoč že dokaj dobro vpeljana. Našli so se aktivisti, ki s prostovoljnim delom pomagajo človeku zato, ker radi pomagajo.

Pri sosedski pomoči ni bistveno finančno vprašanje, bistveno je vprašanje človeka, da se ta človek v naši družbi čuti varen. Že samo z obiskom pri ostarelem oziroma osamelem občanu bomo naredili veliko.

Vesel nas bo. Ob taki priliki nas bo morda prosil, da mu napišemo pismo, prečitamo časopis ali naredimo kako manjše gospodinjsko opravilo. Mogoče mu bo potrebno, da mu iz trgovine prinesemo živila oz. druge dobrine, vse to z malo truda lahko naredi sosed za soseda.

Ni potrebno, da imaš na skrbi več oseb. Dovolj je, če skrbiš za eno osebo. Če je ta bolna, o tem obvestiš patronažno sestro in zdravnika, greš po zdravila itd. Vse to je lepo napisano v knjižici „Sosedska pomoč" starim in osamelim, ki jo je izdal Republiški odbor RKS, nabavite jo lahko pri občinskem odboru RK Ljubljana Vič-Rudnik, Rakovniška 4, tel. 20-116.

Da bi se še bolj spoznali s to dejavnostjo, je RTV Ljubljana v sodelovanju z RO RKS posnel nekaj filmov, ki jih bodo začeli predvajati v torek, 3. oktobra 1972, in bodo nato na sporedu še tri naslednje torke. Želeli bi, da si te filme ogleda čimvečje število naših občanov, tako da bomo lahko želi tudi na tem področju vidnejše uspehe.

Vsekakor pa pri izvajanju tega programa morajo sodelovati vse družbenopolitične organizacije predvsem pa SZK v KS in osnovne organizacije RK.

B. S.

Starešine uspeš v streljanju

Od 20. oktobra dalje poteka te movanje rezervnih vojaških stare v streljanju, združeno s strokovni poukom v obvladovanju polavt matske puške. Zanimanje za to d javnost je veliko, kar kaže že do danja udeležba, akcija pa je še teku. Rezultati so prav dobri, tr poskusnih strelov je od 1000 stre cev približno 70 takšnih, ki so p streljali 80–90 od 100 možn točk. Najboljši rezultat doslej pa kar 96 točk. Najboljši strelci bodo na koncu še enkrat pomerili drugi polovici novembra, o rezu tatih bomo poročali v naslednji št vilki. Ob tem tekmovanju bodo str ljali tudi z novo brzostrelko in p štolo. Decembra bodo za član ZRVS izpiti, kandidati se že pripra ljajo, črpajoč gradivo iz revije Na obramba, predvsem iz številke 10 11 letošnjega letnika.

NAŠA KOMUNA
Glasilo občinske konferenc SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. Iz haja mesečno. Urejata izdajatelj ski svet – častni predsednik d Josip Vidmar – in uredniški od bor: Milovan Dimitrić, ing. Akop Habjan, Slavo Kobe, Bine Lenar šič in Sandi Sitar (glavni in od govorni urednik). Uredništvo in uprava Ljubljana, Trg MDB 7/I., tel. 20-728, tekoči račun SDK 50103-678-51173. Rokopisov ne vračamo. Tiska Tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani.

OČITKI NA RAČUN OBČINE SO VEČKRAT NEUPRAVIČENI, VČASIH PA TUDI PRIMERNI

Težava je v tem, ker nismo dovolj bogati

Predsednik skupščine občine inž. Slavko Korbar o komunalni problematiki

V našem listu smo v zadnjem času objavili nekaj člankov, ki so metali do nekje slabo luč na delo uprave skupščine občine Vič-Rudnik oziroma njenih posameznih organov in oddelkov. Ker ljudi najbolj prizadenejo stvari, ki so jim najbližje, to je komunala, je bilo največ pripomb na delo tega oddelka. Oddelek za komunalne zadeve je tudi že nekaj časa brez načelnika, novega pa ne morejo dobiti. Zaradi raznih pritožb, kot tudi objavljenih člankov v našem časniku, smo sklenili zadeve osvetliti tudi z druge strani in pojasniti težave občinske skupščine. Za razgovor smo prosili prvega človeka viške občine predsednika ing. SLAVKA KORBARJA.

NAŠA KOMUNA: V zadnjem času je bilo slišati vrsto pripomb na komunalno problematiko občine. V prvi vrsti nekateri očitajo občini Vič-Rudnik preveliko razdrobljenost, da nima videza mesta, skratka nenačrtnost in dajejo obenem za zgled stanovanjske soseske v Šiški in sploh strnjena blokovska naselja.

ING. SLAVKO KORBAR: Treba je priznati, da je pri nas res včasih premalo reda, vendar za to ne moremo kriviti le občine, ampak tudi ljudi – občane, ki ta nered povzročajo. Upoštevati je treba, da pri nas nimamo velike poslovne izgradnje, tudi velikih organizacij z ogromnim kapitalom pri nas ne morejo. Naša velika podjetja so obdavčena, vendar ne z občinskimi davki in ta denar gre drugam. Ne ostane v občini in tako tudi nimamo veliko denarja, da bi lahko urejali stvari tako, kot bi si želeli. Pri nas so drugačni naravni pogoji, to je zemljišče. Na našem zemljišču je težje graditi, pa tudi precej dražje. Res pa je, da smo gradili na prevelikem številu gradbišč in s tem tudi prerazdrobljeno. O koncentraciji naselij oziroma stanovanjskih hiš pa so zelo različna stališča. Vprašajte prebivalce Šiške, ki stanujejo sredi betona, kako jim je to všeč. Pri nas je bolj prijetno, ko ni take strnjenosti, kaj ni lepo? Tudi zelenja imamo nekaj. Res pa je, da komunalne zadeve niso dokončno urejene in to večkrat povzroča nejevoljo, če stopiš iz hiše npr. naravnost v lužo.

NAŠA KOMUNA: Slišali smo, pa tudi dejstva govore, da so s tem že od nekdaj problemi na Viču. Kje leži za to vzrok in zakaj še vedno ni odpravljen?

ING. SLAVKO KORBAR: Že prej sem omenil, da nismo bogati. Nimamo dovolj denarja. Nočem sicer nikogar črniti, najmanj pa moje predhodnike, vendar je resnica, da je Vič vedno malce zaostajal, saj je zelo velika občina. Imamo tudi malo asfalta in to je tudi dediščina preteklosti. Skušamo z največjimi možnimi koraki napredovati, vendar smo tu spet pri financah. Urejujemo trgovine in sploh komunalo, vendar čez noč ni mogoče. Vsako leto vložimo samo v ceste od 8 do 10 milijonov, pa ne starih dinarjev. Občina ne sme imeti nepokritih investicij, kot jih ima lahko kdo drug. Tudi vlaganja komunalnih organizacij so premajhna. Te vlagajo tam, kjer je več ljudi skupaj in je tako po utemeljitvah bolj nujno. Mi vsako leto predlagamo obširen program za našo občino, vendar imajo vedno prednost nove soseske. Za kanalizacijo na Rudniku se borimo že leta: občani in mi. Občina pa res ne more financirati gradnje kanalov, če imamo za to skupne mestne službe in so to dolžne one storiti. One pa gredo v nova naselja, ki imajo vedno prednost in za nas denarja zmanjka.

NAŠA KOMUNA: Zakaj ne morete dobiti novega načelnika oddelka za komunalne in gradbene zadeve?

ING. SLAVKO KORBAR: Človeka za to je zelo težko dobiti. To je neprijeten posel, saj te ljudje krivijo za vse mogoče, čeprav le izvajaš zakon. Menijo, da konkretno ravno njemu nasprotuješ in si zato na tem položaju v stalnih konfliktnih situacijah.

NAŠA KOMUNA: Veliko je slišati o črnih gradnjah na Viču. Te predstavljajo že pravcati problem. Ljudje trdijo, da gradijo na črno zato, ker ni zemljišč, na katerih bi bilo možno graditi z vsemi ustreznimi dovoljenji. Gradbenih zemljišč torej ni in ni mogoče dobiti, pa zato grade na črno! Tudi postopek pridobivanja dovoljenja je pravi ceremonial. Kaj bi se tu dalo narediti?

ING. SLAVKO KORBAR: Pri proceduri za pridobivanje dovoljenj se lahko takoj sporazumemo. Tudi meni se zdi predolga in bi bilo po mojem treba le enkrat dobiti soglasje, ne pa večkrat. Krajši postopek bi gotovo tudi pozitivno vplival. Druga stvar pa so gradbene parcele. Res jih ni, vsaj dovolj ne. Ljudje vidijo seveda za to krivce v občini in smo mi tisti grdi, črni in „žleht". Resnica pa je, da občina tu nima nič. Npr. Na Kozarjah imamo veliko prostora, kjer pa ni možno graditi. Tam čuvamo cele rezervate. Zakaj? Zaradi trase avtoceste oziroma obvoznice za Ljubljano, ki tam sploh še ni načrtovana. Kozarje so zelo interesantne, vendar moramo čakati, da bomo izvedeli, kje bo tekla avto cesta Slovenika. O tem, kje bo tekla ta avto cesta, pa je nekaj variant, vendar še nič dokončnega. Sedaj, do decembra, naj bi bili izdelani načrti. Čim bomo izvedeli za traso, bomo lahko začeli načrtovati gradbene parcele in jih tudi dodeljevati oziroma prodajati ljudem. Nekateri pa so nestrpni. Ti so šli in gradili na črno. Ni jih malo. Samo ne zavedajo se, da bomo rušili hiše, kjer bo načrtovana cesta. Ne razumem, kako so lahko ljudje tako neodgovorni in zakaj toliko riskirajo. Ne vem, kdo jim bo povrnil stroške. Zavedamo se položaja in zato bomo sedaj v kratkem na Škofljici omogočili zazidavo oziroma prodajo parcel za gradnjo. Vendar je tudi tu zaviralni vzrok. Na Škofljici ne vemo, kje bo tekla avto cesta, oziroma, drugi pas Ili-ike. Zazidalno cono bomo odprli tudi na Brezovici, ker je tam že znano, kje bo tekla avto cesta. Po mojem pa so za gradnjo interesentne tudi Notranje in Vnanje Gorice. Pri črnih gradnjah pa bi morale inšpekcije bolj striktno in ostro ukrepati, v skladu z novim zakonom. S tem jih ne mislim kritizirati, da ne bo nepotrebne jeze, vendar bodo morale bolj v ogenj kot prej. Jasno pa jih bo treba tudi precej ojačati. Tudi ljudje imajo premalo kulture, saj ponekod naredijo smetišče kot npr. Gradaščica, v katero mečejo vse odpadke, ki ne gredo v posode za smeti.

Tako je torej stališče občinske skupščine, saj je župan nedvomno njen predstavnik in tolmač njenega mišljenja. Poudariti kaže, da se je razgovor nanašal na mestni del občine Vič-Rudnik, to je na urbanizirano Ljubljano. Razgovor pa kaže, da občani večkrat tudi po krivici dolže občino za marsikaj, česar ni kriva.

MILOVAN DIMITRIČ

Inž. Slavko Korbar: Treba je priznati, da je pri nas res včasih premalo reda . . .

KAJ BO S 5000 ČRNIMI GRADNJAMI V NAŠEM MESTU?

Ljubljana ne more postati »dolga vas«!

Politični aktiv mestne konference ZKS Ljubljana je 15. septembra obravnaval problematiko črnih gradenj. Ugotovil je izredno kompleksnost tega problema, ki zahteva zato prav tako kompleksnih rešitev. Sprejeta so bila nekatera ponovljena ali nova, zlasti pa še zaostrena stališča. Statistično je bilo ugotovljenih kakšnih 5000 črnih gradenj na območju petih ljubljanskih občin. O vsem tem smo izčrpno poročali v 9/10 številki Naše komune.

24. oktobra pa je predsednik skupščine mesta Ljubljane inž. Miha Košak priredil o črnih gradnjah in stališčih mestnega političnega aktiva razgovor, na katerega so bili vabljeni predstavniki Dela, Dnevnika ter štirih občinskih glasil, med temi Naše komune. Na vprašanja novinarjev so odgovarjali: Polde Maček, predsednik SOb Moste-Polje, Marjan Kolarič, predsednik sveta za urbanizem SML, in Franjo Kranjc, načelnik uprave inšpekcijskih služb.

Uvodna ugotovitev je veljala oceni, da je črna gradnja v Ljubljani „težak problem", ki ni problematičen le zato, ker otežkoča in ogroža urbanistično urejenost mesta za desetletja naprej, ampak tudi zato, ker po verižni reakciji povzroča vrsto drugih nepravilnosti: črno obrtništvo, črne prevoze, prodajo materiala na črno, korupcijo, itd. Pereč urbanistični problem postane pereč družbeni problem. Družba je na ta način oškodovana za visoke prispevke družbenemu standardu: samo zaradi izpada komunalnih prispevkov za 5 do 8 milijard, v celoti pa po nekaterih ocenah kar za 30 milijard. Samo črne gradnje na naši Rakovi Jelši predstavljajo postavko, ki ima številčno vrednost 4,5 milijarde – toliko bi namreč stala regulacija Malega grabna, ki ogroža s poplavami to črno sosesko in ki onemogoča vzpostavitev kanalizacije, ta pa je pogoj za varnost tega in sosednjih območij pred kužnimi epidemijami.

Seveda se takoj postavlja vprašanje po vzrokih za takšno stanje. Često se navaja pomanjkanje gradbenih parcel za individualno gradnjo. Navzoči novinarji smo izvedeli, da ugovor ne drži popolnoma, saj je na območju petih ljubljanskih občin z urbanističnega stališča takoj možnih 15.000 lokacij, od tega 1800 za individualno gradnjo. Letno vlože občani 3000 zahtevkov po lokacijskih dovoljenjih. Statistika pravi, da jih 1800 pozitivno rešijo, 200 ostane spornih, 1000 pa jih v prvi fazi zavrnejo (od teh jih 200 kasneje pozitivno rešijo, 800 pa dokončno odbijejo). Novi zakon o prometu z zemljišči naj bi na to področje uvedel še več reda.

Ob teh številkah pa je bil pred novinarji nedvoumno razgrnjen koncept, ki naj bi Ljubljano obvaroval pred razraščanjem v „dolgo vas", koncept, ki forsira strnjeno, predvsem blokovno zazidavo. Obenem je bila na tem razgovoru izrečena ugotovitev, da je bilo prav v pogledu blokovne gradnje narejenega dosti premalo in da z njo bogatijo nekatera gradbena in posredniška podjetja. Vendar pa se tudi na tem področju pripravljajo spremembe, spričo katerih kažejo proizvajalci in prekupčevalci s stanovanji že določen nemir.

Vprašanje,, ki bo nedvomno najbolj zanimalo naše občane, zlasti prizadete, pa je naslovno: kaj bo s 5000 črnimi gradnjami? Črni graditelji so doslej navadno opravili s kaznijo do 500 din, po novem pa so denarno kazen zvišali na stari milijon, k temu pa je treba prišteti še do 30 dni zapora. Za večino dosedanjih črnih gradenj je sicer predvidena legalizacija, ki se bo izvajala na javen način, da bo omogočena najširša družbena kontrola. Pred postopkom legalizacije bo izveden temeljit popis črnih gradenj, pri tem pa bodo ugotovili tudi socialno strukturo črnograditeljskih družin. Črne gradnje bodo s to oznako vpisali v zemljiško knjigo, dobile bodo hišne tablice, ki se bodo razlikovale od normalnih. Če bo nastala družbena potreba, bodo takšne črne gradnje rušili brez odškodnine. Črnograditelji bodo morali plačati tudi dajatve, ki so se jim zaenkrat izognili, k temu pa še vsaj del stroškov, ki so jih s črno gradnjo povročili družbi.

Inšpekcijske službe bodo zlasti budno pazile na nove pojave črnih gradenj. Tu bo postopek ostrejši in predvsem krajši, rušenje naj bi hitro sledilo odkritju takšne gradnje. Tudi vsi komunalni priključki na črne gradnje bodo poslej nemogoči. Vse kaže, da se črnograditeljem obetajo črni dnevi!

Prireditelji razgovora so se zavedali, da bi bila problematika črnih gradenj prikazana zgolj enostransko, ko bi govorili le o negativnih ukrepih. Med pozitivnimi so navajali zlasti spremenjeno politiko kreditiranja stanovanjske izgradnje, namenski solidarnostni sklad, obnoviti pa bi kazalo tudi zadružna združenja občanov – graditeljev. Cenena gradnja naj bi se ozirala zlasti za možnostjo postavljanja montažnih stanovanjskih objektov.

SaS

Odprti dan Jožefa Stefana

Inštitut Jožef Stefan je tako kot vsako leto tudi letos za en dan odprl vrata zunanjim obiskovalcem. Letos je to našo najkvalitetnejšo znanstveno ustanovo obiskalo približno 1000 ljudi. Gotovo je osnovni namen tega odprtega dne seznanitev vseh zainteresiranih s svojo dejavnostjo, pa tudi s posameznimi raziskavami. Menimo, da je taka pobuda izredno koristna, vendar predlagam tej visoki znanstveni instituciji nekaj izboljšav. Predvsem bi morali posamezni pojasnjevalci nekoliko (še bolje po potrebi) uravnavati raven pojasnil. Tako 15-letnemu dečku ne bi smeli odgovarjati na vprašanja na isti način kot inženirju, ki želi iz pojasnil izvedeti za možnosti tehničnega sodelovanja. Razlage v posameznih oddelkih so se omejile največkrat na pojasnjevanje delovanja posameznih strojev in naprav, pogrešal pa sem vsebinskih pojasnil – npr. pojasnil o najatraktivnejših raziskavah, možnostih sodelovanja z gospodarstvom, sistem kadrovanja mladih raziskovalcev, veljava Stefana v svetu. Čeprav je bilo nekaj tega čutiti v predavalnici, vodiči misli niso razvijali dalje. Marsikoga bi tako verjetno zanimalo, kako in katera področja instituta so povezana zlasti z bližnjimi potrebami gospodarstva, kako si zamišljamo pretok strokovnjakov iz industrije v institut in nazaj, kako je s politiko štipendiranja in podobno. Ne mislim, da bi morali obiskovalce ‚posiljevati' s takimi podatki, vendar bi morali vodiči prilagoditi svoja pojasnila posameznim skupinam in izpraševalcem. Pogoj za to pa je, da so sami dovolj informirani. Odprti dan take institucije kot je IJS je tudi ena od lepih priložnosti, da zavod med visoko selekcionirane obiskovalce (če pride nekdo v deževnem vremenu od daleč v institut, je gotovo zelo zainteresiran za ogled) tiho in na zelo neposreden način ‚plasira' tudi svojo politiko.

JANEZ GOLOB

Zaposlenost v naši občini

Zaposlenost, izobrazba, število, odstotek zaposlene ženske delovne sile, število štipendistov in še kaj, skratka, kakšna je izobrazbena in kvalifikacijska struktura zaposlenih v naši občini – to vam želimo prikazati in ponazoriti tudi s številkami, da bi še pobliže spoznali svojo komuno, da bi se navsezadnje tudi s te plati pogledali v zrcalo.

Za uvod majhna primerjava. Leta 1963 je bilo na območju naše občine zaposlenih 8645 delavcev, decembra 1971 pa 10.957, od tega je bilo leta 1963 zaposlenih v gospodarstvu kar 79,8 delavcev, lani pa le 62,7 odstotka. Število zaposlenih v negospodarstvu se je tako v tem obdobju povzpelo iz 20,2 odstotka kar na 37,3 od skupno vseh zaposlenih. Če malce razložimo in pogledamo, kaj je vse vplivalo na porast omenjenega odstotka, lahko razloge poiščemo v izgradnji novih šol, vrtcev in drugih ustanov, na drugi strani pa upadanje števila gospodarskih organizacij in s tem tudi število tu zaposlenih delavcev. Nekatere gospodarske organizacije so se združile npr. Agrokombinat Barje z Ljubljanskimi mlekarnami, GP Tehnograd je prešel v likvidacijo, dalje trgovine so se priključile k veletrgovini Mercator . . .

Izobrazbena struktura, če jo razčlenimo, pa nam da naslednjo sliko: porastel je strokovni kader z visoko in višjo izobrazbo (z ozirom na vzpon negospodarskih dejavnosti) število zaposlenih s srednjo izobrazbo je porastel kar za 6,2 odstotka, prav tako pa je opaziti tudi ugodno zmanjšanje kadra z nižjo izobrazbo okrog osem odstotkov. Zanimiv je tudi podatek o izobrazbi delavcev na vodilnih delovnih mestih direktorjev. Odstotek le-teh, ki imajo visoko izobrazbo, se je v tem obdobju povišal od 28,3 na 40,8 odstotka, v gospodarstvu od 20,8 na 38,1 odstotka in v negospodarstvu od 35,8 na 51 odstotkov. Direktorjev z nižjo izobrazbo v negospodarskem sektorju ne zasledimo, v gospodarskem pa je bil odstotek leta 1971 še vedno dokaj visok – 28,6 odstotka.

In kakšna je struktura v organih upravljanja in izvršilnih organih? Od skupno zaposlenih je 40,4 odstotkov žena, le-te pa so zastopane v organih upravljanja z 34,5 odstotka, v izvršilnih organih pa je odstotek precej nižji – 23,3. Z ozirom na starost je število zaposlenih starih do 30 let 34,2 odstotka, od tega jih je v samoupravnih organih le četrtina, v izvršilnih organih pa 13,3 odstotka. Zaposlenih v starosti nad 60 let je dva odstotka delavcev, z istim odstotkom so ti zastopani v samoupravnih organih, v izvršilnih organih pa celo s 3,3 odstotka. (!)

In delavci? V proizvodnji jih je zaposlenih 79,8 odstotka, v samoupravnih organih jih je 74 odstotkov in v izvršilnih 70 odstotkov.

J. D.

Vrtec Krim-Rudnik odprt

Predsednik občinske skupščine inž. Slavko Korbar je 20. oktobra slovesno odprl težko pričakovani vrtec Krim-Rudnik. Vrtec, ki je montažnega tipa (in torej predstavlja racionalno gradnjo) Marles, bo nudil brezskrbno varstvo 150 malčkom. Kar 25 vzgojiteljic pa bo skrbelo zanje. Vrtec ima dva oddelka za dojenčke in kar šest oddelkov za predšolske otroke. Kuhinja samega varstvenega zavoda pa bo pokrivala tudi potrebe osnovne šole Oskarja Kovačiča, ki stoji v neposredni bližini.

Prav to, se pravi povečana zmogljivost kuhinje in pa slabi terenski pogoji, so bili ključni razlog za povišane stroške gradnje. Izgradnja tega vzgojno-varstvenega objekta je tako skupaj z ureditvijo okolice in opremo stala okrog pet milijonov dinarjev. Pri tem velja pripomniti, da je prav zaradi slabe talne strukture samo temeljenje zgradbe osušilo občinski fond za negospodarske investicije kar za poldrugi milijon. Kot je znano, je ta zelo funkcionalen in okusno opremljen objekt zgrajen s sredstvi iz občinskega finančnega programa pred uvedbo samoprispevka.

Na Rudniku so torej dobili nov varstveni zavod. Poleg že obstoječega bosta sedaj dva. Precej mladih mamic se je oddahnilo, ko so svojega cicibančka pripeljale v varstvo. In tako bi si marsikdo mislil, da je s to izgradnjo problem varstva na tem območju za nekaj let že rešen. Toda, izkazalo se je, da so sedaj pravzaprav napravili na Rudniku le korak naprej v reševanju varstva, kajti potrebe so iz dneva v dan večje. To pa se je izkazalo že sedaj ob vpisu. Več kot sto prošenj so morali zavrniti, jih spraviti v predal, in ko bodo ugodno rešene, se bo predal verjetno spet napolnil . . .

J. D.

Prisrčna otvoritvena slovesnost, na kateri je govorila tudi upraviteljica Mara Koprivec, je bila uvod v delovanje novega vrtca v KS Krim-Rudnik. – Foto: F. Modic

ŠE O ČLANKU »POZIVAMO NA ODGOVORNOST!«

Informacija je bila napačna

Oddelek za komunalno-gradbene zadeve SO Ljubljana-Vič-Rudnik je napisal odgovor tov Cirilu Staniču avtorju članka „Pozivamo na odgovornost", ki pa žal ni točen. Občanom VS. 7 Vrhovci-Brdo so bili predloženi trije osnutki zazidalnega načrta soseske VS. 7, od katerih je bil sprejet zadnji, če se ne motim leta 1963. Ta zazidalni načrt je bil na ogled občanom v izložbi stare trgovine Mercator. Ko sem prevzel dolžnosti predsednika KS Vrhovci leta 1965, mi je posredoval Ivan Šifrer, bivši predsednik stanovanjske skupnosti Vrhovci, tri kopije sprejetega načrta, na katerih so tudi podpisi projektanta in štampiljka ljubljanskega urbanističnega zavoda. Iz kopije je jasno razvidno, kje naj bi potekala trasa c. XXI. in to 35 m nizvodno od starega mostu čez Gradaščico.

Dolžnosti predsednika sveta KS Vrhovci sem opravljal štiri leta. Med tem časom so prihajali k meni na dom številni občani, ki jih je zanimala izgradnja komunalnih objektov in podobno. Na vse seje KS smo vabili Franca Tomšiča, takratnega odbornika SO Vič-Rudnik, ki se jih je redno udeleževal. Vsi smo vedeli, da ima že sprejeti zazidalni načrt polno veljavo, zato smo se tega tudi držali. Na ponovno zahtevo zbora volivcev leta 1967 pa sva bila jaz in tov. Hudej, ki je bil zadolžen v okviru SKS za komunalne naloge, pri načelniku za komunalno gradbene zadeve SO Vič-Rudnik Frančku Listu in mu pismeno predložila tudi zahtevo sveta KS, da se urbanistični načrt soseske ne spreminja.

Leta 1970 pa se je pričelo šušljati, da bo trasa c. XXI. res prestavljena in to na željo treh zasebnih lastnikov stanovanjskih hiš ob tej cesti. Nato sem odšel k tov. Tomšiču na dom, ga povprašal kaj je res, on pa mi je odgovoril: Res je, da ta načrt ni več veljaven, in da je potrjen novi! Ker pa kopije tega načrta ni imel pri sebi, me je napotil k Albinu Plešku, naj mi ga da na vpogled. Ta pa mi ga ni hotel pokazati, češ saj imaš kopijo svojega. Kasneje pa sem ga le dobil in to pri Martinu Kotniku, predsedniku sveta KS Vrhovci, ga primerjal s svojo in ugotovil naslednje:

Predvidena gradnja stanovanjske hiše je bila zbrisana, trasa ceste pa premaknjena za cca 10 m bližje starega mostu. O tem pa KS Vrhovci in zbor občanov nista bila obveščena.

Upravičeno vas vprašam: Kaj je važnejše, ali koristi večine občanov, ali koristi treh posameznikov. Najbrž pa bo pisec navedenega članka tov. Stanič še dolgo čakal, da bo kdo za to res odgovoren. Veliko lažje pa je bilo skriviti cesto v korist posameznikov in zato porabiti družbeni denar.

JOŽE POTOČNIK
Pod jezom 41
Ljubljana

PISMO NAŠEMU UREDNIŠTVU

Še o vodi na Brezovici

V zvezi z vašo objavo glede vode na Brezovici v zadnji številki Naše komune vam pišem to pismo, ker je zelo malo upanja, da bi kdo od krajevne skupnosti pojasnil ta pereč problem oz. naredil red.

Tudi po objavi v Naši komuni z vodo ni nič bolje. Povem naj samo primer zadnjih dni oziroma od petka naprej. V petek sem imela vodo oz. lahko rečem, je kapljala ali curljala zjutraj od petih do pol sedmih – potem cel dan nič do 7. ure zvečer, in še to je občasno tekla – ne tekla do 9. ure, ko sem šla počivat. V soboto isto, malo dlje dopoldne do 9. ure in potem šele ob 8. uri zvečer. V nedeljo do nekako 10. ure. Zvečer šele ob pol osmih. V ponedeljek skoraj isto. Danes v torek pa začuda cel dan teče oz. sedaj je ura 12 in ima tak pritisk, da je kar bela.

Naj tudi pripomnim, da vse omenjene dneve razen zadnjega, topla iz bojlerja ni niti enkrat tekla. Tudi po tem se vidi, kako slab pritisk ima.

Isto je tudi ponoči, teče mrzla ali pa tudi ne, topla pa niti enkrat ne. Lahko si mislite, kako sem vesela pri enomesečnem otroku, koliko rabiš vode in je nimaš.

Razumem, da je to star vodovod, da je kapaciteta rezervoarja in zbiralnikov premajhna. Tudi nimam nič proti, če se voda zapira, samo naredi naj se red, da bom vedela, kdaj bom imela vodo. Ne pa tako, kot je sedaj. Na vseh oglasnih deskah pa piše, da bo imel en del prebivalcev vodo od 6. ure do 14. ure, drugi del pa od 14. ure do 6. ure zjutraj. Zanima me tudi, kje je denar, kdaj se bo stanje izboljšalo, saj vodo, tudi če je nimamo, vseskozi plačujemo.

Mogoče bodo sedaj prizadeti oz. odgovorni odgovorili in napravili red. Pripomnim naj še to, da lansko leto, ko je bila res suša, je bilo veliko bolje z vodo, smo jo vsaj imeli po urniku, kakor je bilo objavljeno. Zato naj ne bo večni izgovor – ni vode. Naredi naj se samo red, pa bo ob določenih urah voda za vse!

PRIPIS UREDNIŠTVA: zaradi konkretnih podatkov izjemoma objavljamo tudi nepodpisano pismo.

Dopis iz Pijave gorice

Pravite, da še niste slišali za vas s tem imenom? Verjamem vam! Poznajo jo le prebivalci bližnjih vasi, če pa v Ljubljani v šoli povem od kod sem, me vsak vpraša, če je to pri Novi Gorici. Lega pa tudi velikost teh dveh krajev sta povsem različni. Za take in podobne nevedneže naj navedem nekaj najosnovnejših podatkov. Vas ima okoli šestdeset hiš, sem so štete naseljene in nenaseljene. Če bi k hišam prišteli še gospodarska poslopja, bi se število stavb dva do trikrat povečalo. Število prebivalcev je po najnovejšem štetju 185.

Iz nekoč kmetijske vasi so ostali doma le še trije kmetje, ki se preživljajo izključno s kmetijo. Drugi vaščani so si zagotovili lažji zaslužek v 14 km oddaljeni Ljubljani. Vas torej leži dvajset minut avtobusne vožnje v smeri Ljubljana–Kočevje.

Poleg cerkve sredi vasi in gostilne na začetku vasi ni drugih družbenih objektov. Če rečem, da jih ni, ni čisto res, ker gasilski dom nekoliko prenovljen stoji že tri leta, vendar je njegova uporaba zelo omejena. Dom je namreč brez ogrev[illegible] ode in brez elektrike. Gasilski dom so obnovili prizadevni vaš[illegible] samoprispevkom in s prostovoljnim delom, nekaj pa je prispevala tudi občina. Sedaj stagnira predvsem iz drugih vzrokov, ki so pomembnejši, to je napeljava vode in izboljšanje električnega omrežja. Voda po vaškem vodovodu bi že skoraj stekla, če bi bila moč električnega omrežja primerna. Moč toka v vasi je tako šibka, da ne zadošča niti za potrebe radia, televizije, da o pralnem stroju ne govorimo. Tak tok potem ne more poganjati generatorja za pogon vode iz studenca na hrib. Zato moramo dobiti najprej močnejši električni tok, nato pa šele vodo iz vaškega vodovoda.

Število delovnih ur in prelitega znoja vaščanov pri vodovodu je precej veliko. Vaščani so z veliko volje opravljali to delo, iz uvidevnosti do žensk so celo zavrnili leninistično idejo o enakopravnosti. Sedaj pa se mi zdi, da jim je volja že upadla, ker jih podjetje, ki napeljuje elektriko, krepko vleče za nos. Tudi pri napeljavi novega električnega omrežja so bile opravljene že prve prostovoljne ure. Dokler ne bo novega električnega omrežja, ne bo nobenega novega priključka na staro omrežje, zato je težnja po tem toliko večja, ker v vasi rastejo hiše. V tej situaciji je tudi gasilski dom.

SKUBIC MINKA,
Pijava gorica 22, 62291 Škofljica

KRAJEVNA SKUPNOST
BREZOVICA PRI LJUBLJANI

RAZPISUJE

po 11. členu Zakona o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča (Uradni list št. 42-218-66 SRS) odloka o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča na območju občine Ljubljana Vič-Rudnik (Uradni list SRS št. 9/70)

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnega zemljišča za gradnjo stanovanjskega objekta

Predmet natečaja je zemljišče parc. št. 341/50 k. o. Brezovica, v katastrski izmeri 821 kv. metrov.

Odškodnino za stavbno zemljišče je treba plačati izven izklicne cene in znaša 30 din za kv. meter.

Izklicna cena za komunalno ureditev zemljišča za celotno parcelo znaša 6.800 din.

Natečaja se lahko udeleže pravne in fizične osebe.

Rok za vložitev pismenih ponudb je 15 dni od dneva objave natečaja v Uradnem listu SRS. Odpiranje pismenih ponudb in na podlagi teh javni ustni natečaj bo dne 25. novembra 1972 ob 8. uri v pisarni Krajevne skupnosti Brezovica pri Ljubljani.

Udeleženci natečaja morajo plačati varščino v višini 2.500 din, ki se ob neuspeli dražbi vrne, ob uspeli pa vračuna v izklicno ceno.

Stroške zemljeknjižnih dejanj plača kupec.

KS BREZOVICA

Davčne olajšave v kmetijstvu

Občine in socialistična republika Slovenija že nekaj časa, zlasti pa v zadnjih letih, vodijo tako davčno politiko, ki spodbudno deluje na razvoj zasebnega kmetijstva. Toda davčna politika ni tista, ki bi povsem oblikovala družbene ekonomske odnose v zasebnem kmetijstvu, je le eden izmed elementov, ki regulira te odnose. Družba si prizadeva kar najbolje urediti ekonomske in druge odnose v kmetijstvu. To so vprašanje trga, zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja, zemljiške politike, preusmerjanje kmetij v tržne proizvajalce zlasti tam, kjer se družbeni sektor ne more uveljaviti. Poleg naštetih ekonomskih in socialnih regulativ ima davčna politika in politično socialne olajšave v njej pomembno mesto v zasebnem kmetijstvu.

Doslej je več ali manj zveza regulirala davčno politiko v zasebnem kmetijstvu, z letom 1972 v skladu z ustavnimi spremembami pa oblikuje davčno politiko republika, ki daje nekatera pooblastila, zlasti glede davčnih olajšav, tudi občinam. Naša občina se je danih pooblastil vedno poslužila. Tako zakon o davkih občanov in občinski odlok o davkih občanov skupno uvajata naslednje socialno politične oziroma ekonomske olajšave.

1. Olajšave zaradi elementarnih nezgod, rastlinskih bolezni in škodljivcev ali zaradi drugih izrednih dogodkov, ki jih davčni zavezanec ni mogel preprečiti, je deležen kmet, kateremu je donos zmanjšan na posamezni parceli ali na več zemljiških parcelah.

Posebna olajšava se prizna le, če znaša skupno zmanjšanje katastrskega dohodka po posameznih parcelah v primerjavi s celotnim katastrskim dohodkom davčnega zavezanca od negozdnih zemljišč v enem koledarskem letu več kot 20 %.

2. Zasebnim kmetom se prizna olajšava odmerjenega davka iz kmetijske dejavnosti, če preživljajo mladoletne otroke in za delo nezmožne člane – za vsakega takega družinskega člana se zniža odmerjeni davek za 10 % s pogojem, da letni dohodek na enega družinskega člana ne presega 1.200 dinarjev. Zasebnim kmetom, ki nimajo nobenega družinskega člana, ki bi bil sposoben za pridobitno delo, pa se odmerjeni davek iz kmetijske dejavnosti zniža za 50 %, če osebni dohodek vseh družinskih članov ne presega 4.000 dinarjev letno.

V osnovo za ugotovitev upravičenosti davčnih olajšav se vštevajo dohodki davčnega zavezanca in vseh članov gospodinjstva, od katerih se plačujejo davki, in od pokojnin.

Za mladoletne otroke se štejejo otroci do 15. leta starosti, vajenci in otroci na rednem šolanju, toda največ do 26. leta starosti. Za nezmožne za delo se štejejo ženske stare nad 60 let in moški stari nad 65 let ter druge osebe, za katere je z odločbo pristojnega organa ali z zdravniškim spričevalom ugotovljena več kot 50 % trajna nezmožnost za delo.

Davčna olajšava za mladoletne otroke in za delo nezmožne člane gospodinjstva se uveljavlja pred letnim odmernim postopkom praviloma do konca februarja tekočega leta. Izjemoma se davčna olajšava uveljavlja do konca koledarskega leta.

3. Kadar imajo zasebni kmetje večje stroške za zdravljenje družinskih članov ali če imajo izdatke za pogreb le-teh, se jim odmerjeni davek iz kmetijske dejavnosti zniža. Za večje stroške zdravljenja se šteje, če so izdatki v enem koledarskem letu presegali 500.– dinarjev. Znižanje davka iz kmetijske dejavnosti se ugotovi tako, da se letni stroški za zdravljenje oziroma izdatki za pogreb družinskih članov primerjajo z ustrezno davčno stopnjo. Olajšava za pogreb družinskega člana se prizna največ do višine zneska, ki ga za stroške pogreba prizna pristojna skupnost zdravstvenega zavarovanja, vendar le zavezancem, ki niso upravičeni do povračila teh stroškov od skupnosti zavarovanja. Davčna olajšava zaradi stroškov zdravljenja in pogreba družinskih članov tudi ne more presegati enoletne davčne odmere.

Davčna olajšava zaradi večjih stroškov zdravljenja oziroma pogreba družinskih članov davčnega zavezanca se uveljavlja s posebno vlogo, ki mora biti vložena do konca februarja po poteku leta, v katerem so izdatki nastali.

4. Kmetje – borci narodnoosvobodilne borbe, španski borci, predvojni revolucionarji, borci za severno mejo v letih 1918 in 1919 in slovenski dobrovoljci iz vojn 1912 do 1918, so deležni posebne davčne olajšave iz kmetijske dejavnosti s pogojem, da jim je kmetijstvo edini poklic oziroma, da nima kmet – davčni zavezanec ali njegov zakonec – tudi dohodkov iz delovnega razmerja, pokojnine, iz obrtne ali druge samostojne dejavnosti.

Olajšava kmetom se prizna takole:

a) 50 % odmerjenega davka – imetnikom „Partizanske spomenice 1941", španskim borcem in predvojnim revolucionarjem,

b) 30 % odmerjenega davka – borcem, ki so bili udeleženi v NOV, pa imajo čas udeležbe ali čas aktivnega dela v narodnoosvobodilnem boju priznan v dvojnem trajanju s pričetkom pred 9. 9. 1943 oziroma 13. 10. 1943 do 15. 5. 1945,

c) 20 % odmerjenega davka – borcem, ki so bili udeleženi v NOV, pa nimajo čas udeležbe ali čas aktivnega in organiziranega dela v narodnoosvobodilnem boju priznan v dvojnem trajanju s pričetkom pred 1. 1. 1945,

d) 10 % odmerjenega davka – borcem, ki so bili udeleženi v NOV, pa imajo čas udeležbe ali čas aktivnega in organiziranega dela v narodnoosvobodilnem boju priznan v dvojnem trajanju od 1. 1. 1945 in borcem za severno mejo v letih 1918 in 1919 ter slovenskim dobrovoljcem iz vojne 1912 do 1918.

Pravica do davčne olajšave gre tudi zakoncem umrlega borca, če je ta izpolnjeval prej opisane pogoje, in to v višini kot bi ta pripadala umrlemu borcu. Davčna olajšava se kmetu prizna tudi, če zakonec izpolnjuje borčevske pogoje.

5. Posebna davčna olajšava se priznava davčnim zavezancem iz kmetijske dejavnosti, ki jim je kmetijstvo glavni poklic in vlagajo sredstva v preusmeritev gospodarstva, v preusmeritev stanovanjskih in gospodarskih prostorov v turistične namene.

Davčna olajšava se prizna, če zasebni kmetje vlagajo investicijska sredstva za graditev in adaptacijo gospodarskih poslopij, za nabavo strojev in kmetijske opreme, za preusmeritev gospodarstva na živinorejsko proizvodnjo (za vzrejo in pitanje živine, za proizvodnjo mesa in mleka), za uvedbo pašno-košnega sistema, za izvedbo melioracij in za ureditev zemljišč, močvirij in pašnikov. Olajšava pripada kmetu, če vloži najmanj 2.000.– dinarjev in vsaj 50 % katastrskega dohodka svojih zemljišč. Olajšava pripada tudi kmetu, ki skupaj z drugimi kmeti vlaga denarna sredstva za prej navedene namene.

Z občinskim odlokom o davkih občanov je posebej urejena zgornja meja davčnih olajšav za investicijska vlaganja. Tako je zasebni kmet, ki mu je kmetijstvo glavni poklic in ki investicijsko vlaga v prej opisane namene, lahko oproščen davkov (občinskega in republiškega) za dobo petih let, vendar olajšava ne sme presegati 80 % vloženih investicijskih sredstev. Olajšava se uveljavlja s posebno vlogo, ki ji je treba priložiti dokaze o vloženih sredstvih.

Z zakonom o davkih občanov in občinskim odlokom o davkih občanov predpisana davčna olajšava je kmetova pravica in se mu mora priznati, če za to izpolnjuje pogoje. Davčna služba občine priznava davčne olajšave kmetom, ki preživljajo mladoletne otroke in imajo dela nezmožne družinske člane kmetom borcem po uradni dolžnosti. Pogosto se zgodi, da davčna služba ne razpolaga s potrebnimi podatki za vse zavezance, da davčno olajšavo priznala v rednem odmernem postopku in zato kmet ni deležen z zakonom predpisane davčne olajšave. V takem primeru je potrebna iniciativa kmetovega, ki misli, da je upravičen do davčne olajšave. V vseh drugih primerih je davčne olajšave mogoče priznavati samo na pismeno zahtevo zavezanca; pismeni zahtevi je treba predložiti ustrezne dokaze. Pri uveljavljanju pravic kmetov do davčnih olajšav naj bi krajevne skupnosti posvečale določeno pozornost; organizacije naj bi posamezne kmete uveljavljajo svoje z zakonom in odlokom predpisane pravice, posebej pa pri sestavljanju vlog in zbiranju podatkov, ki jih je treba priložiti zahtevku.

Sistem socialno političnih davčnih olajšav v kmetijstvu je zgrajen tako, da je višina davčne olajšave več ali manj sorazmerno odvisna od višine odmerjenega davka. Davčni zavezanci, pa vse bolj umika drugim družbenim obveznostim zasebnih kmetov npr. prispevkom za zdravstveno zavarovanje in prispevkom za starostno zavarovanje kmetov (uvedeno leta 1972) in drugim prispevkom. Z olajšave je mogoče priznati le davčne obveznosti, ne pa na prispevke. Tako prihaja do situacije, ko so davčne olajšave pri istem in istem elementariju letno vzeto nominalno enake ali celo večje v odnosu do davčnih obveznosti, v odnosu do vseh družbenih obveznosti pa v sorazmernem upadanju.

Zakon o prispevkih in davkih občanov je do leta 1970 oprostil lastnike kmetijskih zemljišč davka od kmetijske dejavnosti, če njihov katastrski dohodek negozdnih zemljišč ni presegal 500.– din; v letu 1971 je bil ta znesek zmanjšan na 200.– dinarjev. Zakon o davkih občanov, ki je s 1. januarjem 1972 stopil v veljavo, pa je v 66. členu predpisal oprostitev davka iz kmetijske dejavnosti za lastnike zemljišč, katerih letni katastrski dohodek negozdnih zemljišč ne presega 100.– dinarjev. Tako je bil v letu 1971 in 1972 na novo odmerjen davek iz kmetijske dejavnosti okoli 3000 lastnikom zemljišč. Nekateri davčni zavezanci, ki jim je bil v letu 1971 in 1972 na novo odmerjen davek iz kmetijstva skladno z

OBISK V SOSEDNJI OBČINI

Naši sosedje Ribničani

Razgovor s predsednikom skupščine občine Ribnica Bogom Abrahamsbergom

– Tov. predsednik, pojasnite prosim našim občanom, s katerimi osnovnimi problemi se srečujete v vaši občini?

Takih problemov je cela vrsta, najpomembnejši med njimi pa je gotovo stanovanjski. Z analizo, ki smo jo pred nedavnim izdelali, smo ugotovili dokaj neugodna stanovanjska gibanja in se hkrati zatrdno odločili, da jih bomo odpravili. Tako smo na primer ugotovili, da je mimo pomanjkanja stanovanj povprečna površina stanovanj občutno manjša od republiškega povprečja. Tako je povprečna površina stanovanj v Ribnici 62 kv. metrov. Na enega stanovalca odpade v naši občini povprečno 18,2 kv. metra. Omeniti pa moramo, da je z ozirom na kmečki značaj občine kvaliteta stanovanj nižja. Razen tega je pred II. svetovno vojno zgrajenih kakih 56 % vseh stanovanj – še višje številke pa bi dobili v naših vaseh.

Predsednik občinske skupščine Ribnica Bogo Abrahamsberg je prevzel to funkcijo 1967. leta. Prej je opravljal vrsto družbeno-političnih nalog.

– In kaj nameravate ukreniti?

Če bi hoteli dvigniti naš stanovanjski standard, bi morali zgraditi ali obnoviti 60 % vsega obstoječega stanovanjskega sklada. Če nočemo večati našega stanovanjskega primanjkljaja v prihodnjih petih letih, potem bi morali v tem času zgraditi najmanj 220 stanovanj in do 1986. leta kar 770 stanovanj. Dotlej bi bilo število stanovanj enako predvidenemu številu gospodinjstev.

– Ribnica ima vedno več zaposlenih in gotovo nimate potrebnih šol in vrtcev?

Tako je. Samoprispevek, ki smo ga uvedli pred leti za izgradnjo šolskih poslopij, se bo letos stekel. Denar je porabljen, cela vrsta vzrokov, od katerih niso najmanjše nestabilne cene, pa je vplivala, da nismo še dogradili telovadnic v Dolenji vasi in Ribnici in otroški vrtec v Ribnici za 150 otrok.

– Številne slovenske občine so že oddale svoje načrte srednjeročnega razvoja. Ali ste vi v zvezi s tem kaj storili?

Priprave so v polnem teku. Že spomladi so naši občani poslali komisiji za izdelavo srednjeročnega načrta okrog 200 listov odgovorov, v katerih smo jih spraševali, kaj mislijo o prihodnosti naše občine. Odgovori so bili izredno zanimivi in so hkrati pokazali izredno samoupravno zrelost naših ljudi. Načrt, ki ga pripravljamo, predvideva glavne razvojne smeri naše občine. Veliko skrb pa bomo v naslednjih letih posvetili tudi modernizaciji proizvodnje.

– Katera industrija pa je pri vas „nosilna"?

Predvsem nam gre za razvoj lesne industrije, ki nam daje približno tri četrtine družbenega proizvoda. Hkrati je to seveda tudi podjetje, ki živi največ občanov – več kot 1000. INLES se je specializiral za proizvo[illegible] žaganega lesa vseh vrst, številnih tipov vrat in oken. Uspešno je prodri[illegible] na zahodni trg. Menimo, da bodo v petletnem načrtu v tem podjetju da[illegible] poseben poudarek večanju kakovosti in proizvodnih zmogljivosti ter iz[illegible]

V naslednjih letih bomo dali poudarek mladi in razgibani kovinski [illegible] striji. Gre za podjetje, ki izdeluje v Sodražici žične mreže in za po[illegible] RIKO, ki izdeluje opremo za zimsko službo. Prav letos smo v DO[illegible] odprli 1200 kv. metrov veliko proizvodno halo in skokovito povečali [illegible] izvodni učinek.

Podoben položaj imamo v Riku, ki je drugi največji proizvajalec z[illegible] opreme v Evropi. Paradoks je edinole v tem, da imamo prav tako podjet[illegible] nas, ceste pa pozimi niso najbolje očiščene. Samo za primerjavo – [illegible] hitro napredujejo – naj povem, da so od 1968 do lani povečali proizv[illegible] za štirikrat – ob koncu letošnjega leta pa predvidevajo celo šestkrat[illegible] rast.

Čeprav je bil EUROTRANS ustanovljen šele lani, je v štirih me[illegible] ustvaril več kot sedem milijonov prometa (danes je ta številka precej v[illegible] Podjetje opravlja prevozne in špediterske posle za člane poslovnega zd[illegible] nja TEHNOIMPEX. Menimo, da bo tudi to obetavno podjetje v tem p[illegible] nem obdobju naredilo velik skok.

Naš srednjeročni načrt, ki ga pripravljamo, seveda ne obravnava [illegible] industrije ter gospodarstva, ampak poskuša v svoj okvir zajeti vse silni[illegible] bodo v naslednjih letih uravnavale družbeni in politični razvoj.

– Povedali ste, da boste hkrati s proizvodnjo tudi kmetijska ob[illegible] Kateri so osnovni kmetijski problemi?

Po nekajletnih naporih imamo sedaj tudi pri nas nekaj specializi[illegible] kmetij. To je bil pri nas še posebej pereč problem, saj je zlasti dolina [illegible] zemljiško razdrobljena. Eden od teh naših kmetov je „združil" razt[illegible] zemljišča in začel s specializiranim pašnokošnim načinom vzreje goved[illegible] tej preusmeritvi pa se kmetje in mi z njimi srečujemo z nekaj težavami. [illegible] del sredstev za preusmeritev kmetije mora prispevati kmet sam – vsak [illegible] kredit, ki ga dobi od družbe, pa je pod sedanjimi kreditnimi pogoji k[illegible] sposoben ali celo nesposoben odplačevati sam. Če se sistem kreditiran[illegible] bo spremenil, bo celotno breme preusmeritve za dolga leta padlo na kme[illegible] pleča. Kmeta bi nekoliko razbremenili, če bi ga oprostili plačevanja d[illegible] in drugih dajatev. Naši strokovnjaki menijo, da bi morali do konca sv[illegible] ročnega načrta imeti pri nas 40 preusmeritvenih kmetij. Tako velik kva[illegible] ni skok pa bo zahteval tudi precej višjo izobrazbo naših ljudi, kar bo [illegible] vseh zahtevalo precej dodatnih naporov.

Dasiravno sem se omejil le na privatno kmetijstvo, ki je sedaj v osp[illegible] skrbi tako naše kmetijske zadruge kot nas na občini, moram omeniti, [illegible] naše področje mlekarsko zelo dragoceno. Ljubljanske mlekarne so [illegible] trdno odločene pomagati ali pa bi sploh iskali možnosti najtesnejše pov[illegible] kmetijske zadruge z Ljubljanskimi mlekarnami.

– Občina Ribnica je ena od „zdomskih" občin. Kaj storite vi, na o[illegible] za te ljudi?

Res je, Ribnica je že od nekdaj zdomska občina. Od 12.000 prebi[illegible] jih je v tujini 826 – od tega 770 odraslih. Tako nadaljujemo s to žal[illegible] tradicijo, ki je bila vedno povezana z gospodarsko nerazvitostjo tega po[illegible] ja. Najbolj nas prizadene, da je od teh kar 90 % moških Sicer je res, [illegible] Nemčiji zaslužijo precej več kot bi doma, pa vendarle bi dobili sv[illegible] kruha tudi doma. Tudi v Sloveniji se že pošteno čuti pomanjkanje de[illegible] sile in kdor bi se hotel odpovedati višjim zaslužkom in ostati pri svoj[illegible] žini, bi to lahko storil. Največ naših ljudi je v Zahodni Nemčiji. Stike i[illegible] z našimi ljudmi preko Dolenjskega lista – redno. Ribničani – zdom[illegible]

POVZEMAMO NEKATERE PRIPOMBE NAŠIH DOPISNIKOV

KS ne le o komunalni problematiki!

Na teh dveh notranjih straneh objavljamo običajno novice o delu in življenju krajevnih skupnosti. Ob tem pa, ko vodimo to izredno brano zbriko že leto in dan, pa v uredništvu pogosto razpravljamo in razmišljamo o nalogah, možnostih in nemožnostih teh naših krajevnih organizacij. Ko tako pregledujemo številke Naše komune leto dni nazaj, se ne moremo znebiti občutka, da so ostale krajevne skupnosti nekakšna podaljšana roka komunalnega gospodarstva. Kadarkoli so naši dopisniki v teh naših najmanjših samoupravnih enotah zbirali podatke o družbenopolitičnem razpoloženju, je se razgovori tako ali drugače vedno zasukali v komunalne težave, da naj je šlo za vodovod, električno napeljavo ali pa pokopališki zid.

Ob taki strukturi naših novic je naš uredniški odbor iskal krivdo najprej pri sebi in svojih sodelavcih. Menili smo, da imamo nespretne ljudi, ki iščejo vesti po liniji najmanjšega odpora. Menjali smo „garniture", da se popularno izrazimo, vendar je bil rezultat vedno podoben, Torej škripa nekaj na „terenu". Potorej smo se začeli spraševati, kje globlji razlogi, da dajejo naši občani videz, kot da se jim družbena problematika začne in konča pri komunalni. Sicer moramo pritrditi navsezadnje tudi tistim, ki trdijo, da je tudi asfalt na cesti „politika", vendar menda to ni prav vse, za kar se v naši samoupravni skupnosti borimo.

Ob tovrstnih vesteh se sprašujemo, kje so novice o družbenopolitičnih organizacijah, o aktiviranju občanov za splošne družbene cilje, kje skrb za večjo uspešnost zborov volivcev in sestankov krajevnih organizacij SZDL, ki jih marsikje že dolgo ne pomnijo. Res je sicer, da te in take kritike ne moremo posploševati, res pa je tudi, da marsikdaj in marsikje delo ni v redu. Ne moremo se znebiti vtisa, da znamo razviti prav vse naše sposobnosti samo še za zbiranje krajevnega samoprispevka, sijajno znamo poseči v žep – srca in čustev pa ne dosežemo več.

Kje tiče razlogi za tako stanje? Če se omejimo le na pripombe naših dopisnikov, ki prihajajo s terena, potem je eden od razlogov med drugim v „generacijskem sporu". Ponekod imajo vodstva KS in družbenopolitičnih organizacij že dolga desetletja v rokah isti ljudje. Rotacija je tekla tako, da je bil en človek eno mandatno obdobje predsednik KS, drugo obdobje predsednik SZDL itd.

Mladi so se naveličali borbe za funkcije, stari pa kar naprej trdijo, da so mladi nesposobni in „leni". Brez nepotrebnega laskanja lahko zapišemo, da so prav ti stari ogromno storili za svoje kraje, vendarle se ponekod le kaže preutrujenost in pomanjkanje svežih idej. Najbrž ne bi bilo napak, če bi se v takih primerih zgledovali po tistih, ki načrtno uvajajo v delo mlajše sodelavce, sami se pa modro umikajo.

Zdi se, da imajo ponekod zvezane roke tudi zaradi tradicionalnih administrativnih sedežev krajevnih skupnosti. Morda bi kdaj kazalo dati na dnevni red zborov volivcev tudi razpravo, kako so občani kaj zadovoljni s temi in takimi administrativnimi razdelitvami in sedeži KS, kakršne imajo danes. Morda so kje že potrebni premiki. Danes imamo primere, da se je ponekod celotna družbena aktivnost prenesla v drug kraj, kjer rastejo nove zgradbe, in se naseljujejo mladi ljudje, stari sedeži KS pa odmirajo.

Ponekod so se preselili tudi odborniki in brez prave povezave s starim krajem še naprej opravljajo funkcije v prejšnji organizaciji. Eden naših sodelavcev je take označil za „kukavičja jajca". Formalno delajo za stari kraj, ko pa gre za nova vlaganja, nove objekte in razvoj, pa glasujejo in pritiskajo, da se razvije tisti kraj, kjer so si postavili novi dom.

Včasih dobe naši dopisniki vtis, da hoče ena KS „integrirati" drugo krajevno skupnost, čeprav smo opazili tudi primere vzglednega sodelovanja med sosedskimi krajevnimi organizacijami. Drugje pa se spet zdi, da se družbene sile ne morejo prav razmahniti zato, ker še niso poravnani računi iz vojnih let. Tako SZDL kot ZK bi morali enkrat resno preveriti morda neutemeljene govorice, da dvigajo glavo tisti, ki bi jih morali nositi globoko sklonjene.

Kako je mogoče, da zbori volivcev redno pritegnejo interes samo tam, kjer gre za drobne krajevne zadeve, premalo interesa pa pokažejo za širše družbene akcije. In navsezadnje se vprašujemo, če tega našega „malega" človeka z neizpolnjenimi obljubami na zborih volivcev in drugod le prevečkrat nismo potegnili za nos in se je razočaran umaknil v ozadje.

Menda kar povsod tožijo, da je televizija dobesedno pomorila številna kulturno-prosvetna prizadevanja (razen pomanjkanja denarja, seveda). Pa vendarle so tam, kjer so preboleli otroške televizijske bolezni, začeli ugotavljati, da mrzli ekran ne more nuditi in nikoli ne bo nudil žive besede, tovariškega pogovora, prijetnega razpoloženja ob osebnem uspehu, da se ne da iz vsega srca in v zboru peti ob TV Avsenikih in, da je gledanje odlično uprizorjenega Matička na ekranu nekaj povsem drugega kot še tako slabo zaigrana komedija na domačem odru. Mnogi smo prepričani, da je televizija ustvarila samo prehodno kulturno in športno mrtvilo in da zastoju sledi razcvet.

Gotovo pa ni vplivala na zapiranje v družinski krog samo TV. Na to je vplivalo tudi prevneto pehanje za gmotnimi užitki. To je seveda razvoj, ki ga ni mogoče ustaviti in s katerim se srečuje cela zemeljska obla, pa vendar kaže svoje značilnosti tudi v naši občini.

Ne glede na verjetne in manj verjetne vzroke, ki zavirajo širok (ne samo komunalni) razmah naših krajevnih organizacij in skupnosti, bi se morale naše zavestne družbene sile z njimi spoprijeti. Zavedamo se, da družbena akcija in politična zavzetost ne pripelje vedno po asfaltirani cesti.

POVZETEK: –ar

---

li zakona, celo po večkrat obrazlaio davčni službi občine, kako jim davek nepravično odmerjen, da so nobeni kmetje, da imajo nematne površine zemlje, da nimajo nje dohodka itd. ter pritiskajo na žbo za odpis odmerjenih davčnih eskov. Tudi na tem mestu je treba pisati zakonsko določilo, da je včni zavezanec lastnik negozdga zemljišča, če letni katastrski hodek presega 100.– dinarjev. avek se plača od dohodka zemlji, ki se da izkoriščati za kmetijsko oizvodnjo in ne glede na to, ali se esnici tako izkorišča ali ne. Torej z dejstvom, da je kdo lastnik metijskega zemljišča, je neizogibno odvržen plačilu davka iz kmetijske javnosti.

Država ima poseben odnos glede včne politike do višinskih kmetij, er so proizvodni in prometni poli še posebno slabi. Davka so v loti oproščeni višinski kmetje s gojem, če skupni letni katastrski hodek davčnega zavezanca ne esega zneska, ki ga določi občina skupščina. Z odlokom o davkih čanov je občinska skupščina dočila ta znesek na 4.000.– dinarjev. Tako so višinski kmetje s področja Velikih Lašč, Dolomitov, Iga in Preserja v celoti oproščeni davčnih obveznosti seveda, če celotni katastrski dohodek letno ne presega 4.000.– dinarjev. Kmetov iz omenjenih območij, ki so oproščeni davkov, je prek 1000; plačujejo le prispevke za zdravstveno in starostno zavarovanje ter prispevek za umetno osemenjevanje govedi.

Na koncu samo še o kmetijskih traktorjih. Občinska skupščina je z odlokom, skladno s pooblastilom zakona o javnih cestah, oprostila plačevanja pristojbine za cestna motorna vozila kmetijske traktorje in njihove priklopnike. Oproščeni plačevanja cestne pristojbine so kmetijske delovne organizacije in občani, ki se z osebnim delom ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo in so kmetijsko zdravstveno zavarovani. Za zasebne kmete je postavljen še pogoj, da traktor oziroma priklopnik uporablja kmet samo za lastno potrebo.

IVAN LOVŠE,
načelnik davčne uprave
sk. obč. Lj. Vič-Rudnik

Nekateri iščejo senzacijo

Mariborski tednik 7 D (sedem dni) je v št. 42 19. oktobra objavil spisek občanov, ki so prijavili „najvišje osebne dohodke v Sloveniji". Ta objava, ki izhaja in pada v čas Titovega pisma in splošnega nerazpoloženja spričo rastočih socialnih razlik, vse preveč izraža želje tega tednika po senzaciji in tako njegova poteza nikakor ni povsem družbeno dobronamerna, kot se kaže. Tako so pisanje 7 D ocenili že nekateri vodilni posamezniki in mnogi kolektivi, podobno pa tudi predsedniki krajevnih organizacij SZDL v naši občini na svojem nedavnem posvetu. Ti so ob zahtevi po javnem pregledu nad privatnim kapitalom postavili zlasti zahtevo, naj to velja za vse brez razlike, opozorili pa so tudi, da nam manjkajo splošno sprejemljivi kriteriji o tem, kaj je „bogastvo" in kako se meri. Če bi še naprej jemali kriterije 7 D, potem bi se znova dogajalo, da bi prihajali na črne spiske občani, ki so svoje dohodke v redu prijavili in so bili zanje tudi obdavčeni, nič pa ne bi zvedeli o tistih, ki so dohodke utajili in so se s tem izognili tudi družbenim dajatvam. Poteza 7 D je bila torej narejena na nepravo polje!

SaS

---

m sami pogosto povedali, da če jim imamo kaj sporočiti, naj damo samo v olenjski list. Sicer pa združene in družbeno politične organizacije in skupina ob novem letu pripravimo z njimi sestanek in se pogovorimo o njihovih oblemih.

– Ali lahko kaj storite za njih?

Dejstvo je, da jih v naši občini ne bi mogli zaposliti, če bi se vrnili vsi rati. Ob taki rasti industrije, kakršna je sedaj, bi jih lahko zaposlili do 30 no. To pa še ne pomeni, da smo jih odpisali. Če se le kdo vrne, teh je pa zmeroma malo, dobimo zanj zanesljivo zaposlitev, pomagamo jim pa tudi ugače. Bojazen je prisotna drugje, da se mnogi zdomci sploh ne bodo rnili.

Ribnica je ena manjših slovenskih občin. Ima približno 12.000 rebivalcev, meri pa kakih 25.000 hektarov; Več kot polovico je je oraščeno z gozdovi. Prav lahko bi ji rekli gozdna občina. Zapolenih je manj kot 20 %. Kmetov je 29 %.

– Kateri so skupni problemi, ki bi jih morali reševati skupaj z našo obino?

Predvsem bi morali modernizirati cestišča na območju sv. Gregorja v Sleenih. To bi bilo potrebno storiti zato, ker predstavlja to področje enovito eloto in prav slabe poti otežujejo zlasti pozimi normalen odvoz mleka. krati pa moram povedati, da so prav v teh predelih najmočnejši proizvajalci leka. Pri nas menimo, da velja razviti tudi ta del obeh občin, ker se nam hko v nasprotnem primeru zgodi, da se bodo od tu ljudje začeli še bolj liti. Dobre ceste pa so gotovo eden od pogojev, da kmetje ostanejo na ojih kmetijah. Za ureditev ceste se bo treba pomeniti tudi z gozdnim spodarstvom, saj so cene za spravilo lesa zaradi slabih povezav previsoke.

Skupna skrb z vašo občino bi morala veljati tudi ohranitvi domače obrti na področju Slemen in okolice. Dejstvo je, da so kljub obilici plastičnih proizvodov lesni proizvodi iskani, da sem točnejši, vedno bolj iskani in si delamo veliko škodo, če zanemarjamo to obrt. Razen tega je ribniško področje (ki zajema po tej plati tudi del viškega območja) najmanj evropsko znano in bi bilo treba leseno obrt reševati že zaradi tradicije – če lepe finančne rezultate – izpustimo. Občani odhajajo v dolino in tujino – obrt pa propada. Morda bo poleg splošnih skupnih komunalnih in podobnih izboljšav treba tem ljudem nuditi še kaj več kot samo občutek, da delajo za „tradicijo" in povprečno visok dohodek. V zvezi s tem, moramo tudi omeniti dejstvo, ki bi se v neki prihodnosti lahko spremenilo v neprijeten dialog med „našimi" podjetji. Razen tega bi se morali tudi pomeniti za skupen nastop proti neregistriranim prekupčevalcem z leseno robo. Ne zato, ker morebiti tu in tam zvišujejo cene – ampak zato, ker z nekontroliranim odkupom vnašajo v tržne plane zmedo, zato ker se rušijo roki obeh odkupnih podjetij in povzroča to težave tudi na zunanjem trgu.

Na živinorejskih razstavah v Sodražici in Loškem potoku se je pokazalo, da vaši in naši živinorejci na nek način tekmujejo. Naši kmetje se po tej razstavi oglašajo, da imate pri vas boljše pogoje pri vzreji plemenske živine – saj daje občina Vič višje premije za govedo. Mislim, da je tako tekmovanje v redu. Vaš primer nas sili, da bomo pri nekaterih kmetijskih vprašanjih hitreje ukrepali tudi mi.

Prav tako menimo pri nas, da so vaše ceste zlasti pozimi bolje oskrbovane kot naše. Z nakupom zimske mehanizacije se vam bomo letos po tej plati približali. Navsezadnje pa mora zagotoviti solidnost teh uslug tudi naše podjetje Riko, ki izdeluje opremo za zimsko službo. Ne smemo pa prezreti podatka, da smo doslej prav lepo z vami sodelovali pri osnovah davčne politike. Naše davčne akte smo usklajevali tako, da si nismo škodovali.

N. K.

Znani Neptunov vodnjak pri graščini v Polhovem Gradcu se kaže po obnovitvenih delih spet v nekdanjem sijaju. – Foto: B. Višnovec

Hiša sredi ceste – pojasnilo

Novinar Milovan Dimitrič, v članku pod gornjim naslovom opisuje gradnjo Jožeta Janežiča na parc. št. 368/3 k. o. Šujica. Ker članek ne opisuje vseh okoliščin, želimo zadevo pojasniti.

Investitor Janežič Jože si je v postopku, ki je tekel od leta 1970, pridobil vso predpisano dokumentacijo za gradnjo hiše t. j.: lokacijsko dokumentacijo Ljubljanskega urbanističnega zavoda, lokacijsko odločbo v soglasju s strokovno službo za urbanizem skupščine mesta Ljubljane, pridobil si je pravico uporabe zemljišča za gradnjo, sklenil je pogodbo za plačilo stroškov za komunalno ureditev zemljišča ter gradbeno dovoljenje.

V imenu občanov stanujočih ob Cesti XXX je vložila Krajevna skupnost Brdo ugovor zoper gradnjo hiše z utemeljitvijo, da bo hiša zaprla izhod Ceste XXX na Cesto na Vrhovce, s tem bo onemogočeno pobiranje smeti in pluženje ceste.

Po potrjenem zazidalnem načrtu soseske VS-7 Brdo je Cesta XXX določena kot slepa dostopna pot in se konča pri parc. št. 368/1, tu je tudi meja zazidljivih površin. Ker je obstoječa Cesta XXX zelo ozka in ni možno obračati vozil, so občani uporabili zemljišče v posesti Jožeta Janežiča za zasilno pot in tako krožno vozili iz Ceste na Bokalce na Cesto na Vrhovce. Obstoječa Cesta XXX je prometno zelo neugodna, nima elementov predpisanih za javno cesto, še bolj neugodno pa je podaljšanje poti preko zemljišča v posesti Jožeta Janežiča, ker teren strmo pada.

Sedanja gosta zazidava ob Cesti XXX bo vsekakor zahtevala ureditev prometnega režima. Možno je javno pot urediti preko zemljišča v posesti Janežič Jožeta ali pa, da se uredi obračališče. Ena in druga rešitev bo zahtevala visoka finančna sredstva. Prometno je gradnja krožne poti ugodnejša, ocenjujemo pa, da bo dražja zaradi konfiguracije terena.

Ureditev Ceste XXX sodi med stroške komunalne ureditve zemljišča, ki so jih dolžni nositi investitorji. Ker je pretežna večina občanov tega predela gradila hiše brez gradbenega dovoljenja in brez plačila stroškov za komunalno ureditev zemljišča, tudi občinska skupščina oz. njeni organi niso dolžni urediti poti. Sredstva bodo morali zbrati občani sami in financirati tako plačilo odškodnine za zemljišče kakor tudi samo gradnjo ceste oz. gradnjo obračališča.

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA-VIČ-RUDNIK
ODDELEK ZA KOMUNALNE IN GRADBENE ZADEVE

Most v Tomišlju

Prejšnja številka Naše komune je prinesla zapis o nujni rekonstrukciji mostu v Tomišlju. Čez ta most pelje cesta Škofljica–Ig–Podpeč–Borovnica–Vrhnika in je regionalnega značaja, kot taka pa v upravljanju republiškega cestnega sklada. Most je dotrajan in ni sposoben za avtobusni in tovorni promet. Oktobra je Splošna vodna skupnost Ljubljanica–Sava končala z deli na jezu pod mostom in s tem ustvarila pogoje, da se izvede kompletna rekonstrukcija mostu. Občinska služba za komunalne in gradbene zadeve si je na iniciativo krajevne skupnosti močno prizadevala in končno uspela v tem, da je cestni sklad rezerviral za popravilo tega mostu potrebna finančna sredstva. Republiški cestni sklad je sedaj v dogovoru s Cestnim podjetjem Ljubljana, da si razdelita delo kot investitor oz. izvajalec gradbenih del. Zahteve tamkajšnjih prebivalcev po takojšnjem začetku del so več kot opravičene, saj morajo sedaj peš čez ta most, avtobusna postaja pa je oddaljena cca 3 km. Drugi razlog za takojšnje začetje del pa je hudourniški značaj vode, ki pomladi tako naraste, da bi bila dela takrat močno ovirana. Rekonstrukcija mostu v Tomišlju je tako neodložljiva!

Oddelek za komunalne in
gradbene zadeve SOb
Ljubljana Vič-Rudnik

SOS za semafor in Karlovški most

V št. 9/10 Naše komune je občan Stanislav Žbogar predlagal postavitev semaforja na križišču Dolenjske ceste z Rakovniško oz. Galjevico. Pozanimali smo se, kako realen je ta predlog. Izvedeli smo, da je to križišče del širše problematike prometne ureditve Dolenjske ceste s Karlovškim mostom. Že letos je rezerviranih 160 milijonov starih din za pripravo zemljišča za gradnjo novega Karlovškega mostu. Ta sredstva so namenjena za nakup nadomestnih stanovanj za stanovalce v objektih, ki bodo morali biti porušeni. Cestni sklad SRS ima v programu 1973/75 predvidena sredstva za gradnjo novega mostu. V teku je lokacijski postopek, ki bo določil natančno traso ceste in izvedbo mostu. Srečanje ceste z železnico bo na vsak način izvedeno v dveh nivojih, ni pa še odločeno, ali bo to podvoz ali nadvoz.

Vzporedno z gradnjo novega Karlovškega mostu bo mogoče kompleksno urediti prometni režim po Dolenjski cesti. V sedanji situaciji bi pomenil semafor na omenjenem križišču le parcialno rešitev sporne vrednosti (možnost naletov). Predviden pa je semafor na križišču Dolenjske ceste in Orlove ulice. Tega bi že moral postaviti Urad za promet pri Mestni skupščini.

SaS

SPOŠTOVANI TOVARIŠ UREDNIK!

Pokopana pieteta

Čeprav mi je sitno opisovati dogodek, ki sem ga pred nedavnim doživel, sem se vendarle odločil, da vam ga opišem in tako tudi prek Naše komune opozorim na pojav, ki ga je po mojem mnenju treba grajati in si prizadevati, da se ne bo več ponovil.

Pred nedavnim sem bil na pogrebu priljubljenega in uglednega Horjulčana.

Ko grobarji spuste krsto v jamo, je pri nas običaj, da pogrebci z majhno lopatico mečejo na krsto drobne grude zemlje in prijatelji ter znanci vržejo pokojniku v jamo rože v slovo. Ko zapusti pokopališče zadnji sorodnik in prijatelj, grobarji jamo zasujejo in tako prihranijo žalujočim bridko zasipavanje. V Horjulu pa je – kot po nekem grozljivem redu – teklo vse narobe. Ko je bilo pokopališče še polno ljudi in ko je ob odprtem grobu še stala silno prizadeta družina, so se grobarji dobesedno pognali z lopatami h grobu in ob grozljivem bobnenju ilovnatih kep na krsto grobo pretrgali še zadnjo poslovitev družine od pokojnika. Stal sem v ozadju in slišal proteste, češ da ob taki situaciji ne bi smeli človeka pred družino dobesedno zagrebsti. Ali ne bi mogli počakati pol ure, da bi se pokopališče izpraznilo in potem izvršili pokop? Ali niso prav nič občutili, da so na tak način zakopali in pokopali tudi svojo pieteto do mrtvega?

Bojim se, da to ni osamljen primer. Ali ne bi bila tudi naloga KS, da ne razmišljamo samo o pokopaliških zidovih in novih kapelicah, ampak tudi o kulturnejših odnosih do mrtvih in tudi – živih?

ANDREJ ZAVRNIK

Osnovna šola v Horjulu je ena izmed redkih slovenskih šol, ki imajo čipkarski oddelek. Z učenjem prično že otroci v predšolski dobi, učenci višjih razredov osemletke pa so že pravi mojstri. Foto: B. Višnovec

Razgibani osnovnošolci z Brezovice

Poslanstvo osnovne šole ni samo v tem, da izobrazi mladega človeka, njena vloga je tudi v razvijanju in zadovoljevanju tistih učenčevih potreb, ki morda niso bistvene za poznejše izvrševanje poklica, so pa važne za oblikovanje njegove osebnosti in vzgojo v duhu samostojnega in ustvarjalnega dela. Tega se močno zavedajo tudi na osnovni šoli Brezovica, saj mimo rednega šolanja gojijo številne krožke, za katere je med učenci veliko zanimanje. Kljub prostorski in časovni stiski (pouk poteka v treh izmenah) ter pomanjkanju mentorjev, so ustanovili športni in šahovski krožek, tehnični, likovni, lutkovni, biološki, angleški in planinski krožek. Pri teh krožkih ponekod poglabljajo učno snov, drugod spet odkrivajo nova obzorja, izdelujejo modele, opazujejo in raziskujejo naravo, pri vseh pa se udeležujejo tekmovanj in na njih tudi dosegajo lepe uspehe.

Biološki krožek je na primer lani pripravil razstavo gob, ki so jih učenci nabrali v okoliških gozdovih. Ukvarjajo se z mikroskopiranjem, uredili so akvarij in skalnjak, hodijo na razstave in prirejajo ekskurzije itd.

Pri tehničnem krožku je najbolj razvita brodarska sekcija, edina te vrste v naši občini. Ta je lani s svojimi modeli nastopila tudi na tekmovanju brodarskih modelarjev iz vseh ljubljanskih občin. Za malo slabšo uvrstitev na tem tekmovanju je bilo krivo tudi to, da so imeli njihovi modeli šibkejše domače motorje, drugi pa so imeli močnejše uvožene. Dobre uspehe pa so na občinskem tekmovanju dosegli kolesarji pri prometni sekciji.

Za šahovski krožek je letos dosti več zanimanja kot lani, igrajo pa tudi dekleta. Igranje poteka načrtno, mentor pa, katerega mladi učenci na drugih šolah so dosegli tudi mesta republiških prvakov, jih seznanja tudi s šahovsko teorijo.

Angleški krožek omogoča učenkam in učencem osnovnega razreda, da se bolj poglobijo v skrivnosti in zanimivosti angleške slovnice in literature, kot jim to dopušča redni pouk. Za pomoč imajo v knjižnici tudi primerno čtivo.

Lutkovni krožek je pričel delati lani, ko so uprizorili tudi dve igrici. Razen pred domačim občinstvom, so se z njima predstavili tudi v gosteh v Preserju in Notranjih Goricah, letos pa bodo gostovali v Mostah in najbrž še kje. Lani so si kot nagrado za trud z nabranim denarjem od vstopnine privoščili prijeten izlet na Veliko planino. Pri lutkovnem krožku so naleteli tudi na težave, ker je uvoz lutk prenehal, domačih pa tudi ni na razpolago, tako da jih mora izdelovati mentorica sama ob pomoči malih lutkarjev. To pa jim vzame veliko časa in tako trpi njihova osnovna dejavnost.

Udeleženci planinskega krožka so včlanjeni v Planinsko zvezo Slovenije in tako uživajo ugodnosti, ki jih ta organizacija nudi. Mali ljubitelji planin organizirajo izlete v planine in naravo, ob tem spoznavajo njih lepoto in se hkrati seznanjajo z varstvom naravnega okolja.

Likovni krožek obstaja letos prvič, zato se ne more pohvaliti s kakimi posebnimi dosežki, predstavlja pa neko obogatitev rednega likovnega pouka, pri katerem so se učenci že udeleževali mnogih razstav, objavljali so njih slike tudi že v časopisju itd.

Po besedah ravnatelja šole Edvarda Velkavrha je največ interesa za šolsko športno društvo, ki pa je najbolj utesnjeno. Vsi krožki delujejo na principu samoupravljanja in pod pokroviteljstvom pionirske in mladinske organizacije na šoli. Ob vprašanju glede ravnateljeve vloge pri oblikovanju izvenšolske dejavnosti, je menil, da lahko ravnatelj z zagotovitvijo časa in prostora, z organizacijo, moralno podporo mentorjem in učencem mnogo priporome k uspešnosti krožkov, vendar ne sme dajati prioritete nobenemu izmed njih.

Ob vsem tem ne smemo iti mimo uspehov pevskega zbora, ki na občinskih tekmovanjih že več let dosega najmanj drugo mesto, lani pa so bili sedmi na republiškem tekmovanju.

C. M.

Fluorografska akcija poteka uspešno

Uspešnost in strokovna presoja zadnje fluorografske akcije, ki je bila izvedena leta 1969, sta narekovali, naj bi bilo obvezno fluorografiranje prebivalstva v naši občini v krajših časovnih presledkih. Svet za zdravstvo pri občinski skupščini in strokovne zdravstvene službe so pretresle ta predlog in tako se je skupščina odločila, da se ta množična in nadvse koristna zdravstvena akcija odvija v naši občini vsako tretje leto. Naj še omenimo, da je viška občina edina in zaenkrat še osamljena v tej odločitvi (v vseh ostalih občinah je fluorografiranje vsako četrto leto), kar pa je vredno tudi pozdraviti.

Letošnja fluorografska akcija je stekla 25. oktobra. Čeprav je še v teku, pa vseeno lahko povemo, da so zdravstveni delavci in organizatorji (kar precejšen delež nosi občinska strokovna služba, tako po organizacijski kot tudi po finančni plati) z njenim potekom nadvse zadovoljni. Odziv, kolikor ga lahko ocenimo do sedaj, je več kot zadovoljiv, prav tako tudi disciplina občanov, kar je ponoven dokaz, kako pomembna in dobrodošla je takšna akcija, ki omogoča zgodnje odkrivanje bolezenskih obolenj in pljučnih in ne navsezadnje, kako je lahko uspešna tudi pri zmanjševanju invalidnosti.

Posebnost (prvič jo je letos vnesla v to akcijo prav naša občina), ki je ne smemo prezreti, pa je ta, da poteka na terenu v razširjenem obsegu. Posebna zdravstvena ekipa je tako občanom iz območja Velikih Lašč in Iga poleg rednega fluorografskega pregleda (naj samo omenimo, da je vsak občan moral izpolniti na vabilu postavljena vprašanja o kajenju in sladkorni bolezni) kontrolirala še srčni utrip, težo in višino. Ti podatki bodo nadvse dobrodošli pri ugotavljanju in kasnejšem zdravljenju srčnih in pljučnih obolenj. Tako organizirana in izvršena akcija pa vzbuja pri ljudeh zadovoljstvo nad družbeno skrbjo za zdravje delovnega človeka.

Sama fluorografska akcija poteka v dveh skupinah. Skupina A ima svojo bazo v zdravstvenem domu Vič, skupina B pa dela v bazah na terenih, le zadnje dni se pravi od 15. do vključno 22. novembra pa bo imela sedež v Zdravstvenem domu Rudnik.

Vse občane, ki se zaradi odsotnosti ali zamude fluorografskega pregleda niso udeležili, opozarjamo, da se pregleda lahko udeležijo 22. novembra v Zdravstvenem domu Vič (od 9. ure zjutraj do 15. ure popoldne) oziroma v Zdravstvenem domu Rudnik (od 7. ure zjutraj do 14. ure popoldne).

J. D.

Fluorografska akcija v naši občini je te dni v polnem teku. Takole jo je zabeležil na Turjaku naš fotoreporter France Modic.

JAVNA ZAHVALA

Tovarna kemičnih izdelkov ILIRIJA, ki deluje v občini Vič-Rudnik, nam že nekaj let pošilja pred dnevom mrtvih svečke, ki jih nato pionirji prižgemo pred grobovi in spomeniki padlih v NOB v naši šolski okolici.

Ker nam tovarna Ilirija tako omogoči, da zelo lepo počastimo spomin padlih borcev, se ji najlepše zahvaljujemo.

Pionirji odreda
Milan Česnik
Osnovna šola
Ljubljana-Vič

NEKAJ O KULTURI PRI OBČINSKI KONFERENCI MLADINE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

TIHO, PRIZADEVNO DELO

V začetku poletja je Komuna prinesla novice o aktivnosti mladih v občinski konferenci na Viču na kulturnem področju. V tem obdobju pa smo kar utihnili, vendar to ne pomeni, da ne delamo. Z vso paro in s svojimi močmi izpolnjujemo program, ki smo ga sprejeli septembra. Skorajda ne mine teden brez naših prireditev in vsakič bolj spoznavamo, kolikšne naloge so pred nami.

Pravkar pripravljamo novo izdajo glasila Rdeči kaktus. Člani uredniškega odbora (glavni urednik je Mravlje Ciril) so v mesecu septembru pod vodstvom urednika Naše komune Sandija Sitarja obiskovali novinarski tečaj. Rezen teoretičnega dela (sredstva komunikacij, novinarski žanri in podobno) smo si ogledali elektronski računski center, RTV in tiskarno. Poleg informativne vloge želimo, da bi bilo glasilo odraz literarnih gibanj in ustvarjanj v naši občini. Zato vabimo k sodelovanju (brez honorarja, kaj moremo?). Tudi ostale naše delo usmerjamo k mladim; skušamo jim omogočiti uveljavljanje med nami, iščemo nove oblike izražanja, ustvarjanja; čim bolj zadovoljiti mladostniški nemir in hotenja.

Poznate Davida Voduška in Leva Krefta? Še ne? Nič hudega, ju boste pa spoznali, ko bo izšla njuna zbirka: Res dobre pesmi. Ko smo z njima pripravili literarni večer, pa neka starejša tovarišica ni bila mnenja, da so njune pesmi res tako dobre. Sicer pa lahko o živahnem razgovoru, ki se je razvil, o analizah pesmi in sploh . . . preberete v našem Rdečem kaktusu.

V oktobru smo pripravili skupno z občinsko konferenceo mladine v Centru seminar, ki se je vrstil tri sobote v Ljubljani. Udeležba je bila slaba. Morda je krivda v programu seminarja, ki je bolj ustrezal komisiji za kulturo v srednji šoli, manj pa komisiji za kulturo v občinski konferenci, ki naj bi bila idejno gibalo kulture v občini. Še več pa je kriva Ljubljana (veliko bolje bi bilo, če bi imeli nekajdnevni seminar kje izven našega mesta).

Še nekaj smo pripravili skupaj s „centraši". Kulturni maraton, ki je potekal prejšnjo nedeljo v MK ne. Prihajali so mladi pesniki i telji, kitaristi, pevci, recitato karji, kiparji, ki so predstavl razstavljali svoja dela. Drugi s prinesli plošče, ki smo jih po med programom. Proti koncu ogledali še nekaj filmov, delo foto krožka v Pionirskem Potekalo je dobro (in bilo bi še, če ne bi ves čas nastopal jektivna težava"), vendar to kar želimo. Bil je Pokaži kaj sodobna (?) varianta.

Maraton naj bi bil odraz in kulturnega ustvarjanja mladih bodnega izraza, nekonvencio prikrjto zrežiran. Zdi se mi pa tako obliko niti nismo dovolj njeni, niti ne zanjo pripravlje naslednjega maratona nas č liko dela – sprostiti mlade, viti jih s tirnic, jih spodbud aktivno delo, podreti šablo katerih delamo kulturo . . .

Čez vse leto bo potekal kvi ba in ti v MA Krimu, ki je ideje. Prvič sta se pomerili ek TSSS in MA Podpeč Preserje. govalca ni bilo, poraženca saj je bil rezultat 22 proti 22. bodo ostale ekipe dosegle š števila točk, se bosta ekipi ponovno poizkusili v finalu.

Ta mesec je najpomembnej na tribuna z uredništvom Š skega lista Tribuna. Vabimo k šanju, razgovoru, polemiki . . .

V prihodnje pa še nekaj lite večerov, študija narečij in zb narodopisnega blaga, tekmov najboljše sestavke, glasila, ob ateljejih, razgovor s psiho predavanja o umetnosti itd. pa, če boste kdaj pa kdaj naše glasilo, ali pa vsaj poši plakate po mestu, boste sproti ščeni o našem delu. Imam pa predlog: vključite se v naše tako ga boste zanesljivo n spoznali.

VESNA DVO

Mestno gledališče gostuje v naši občini

Le nekaj tednov je minilo od otvoritve prenovljenega doma Svobode na Viču in že lahko zabeležimo ugoden odziv občanov na predstavah Mestnega gledališča ljubljanskega. Omenjeno gledališče, ki zaradi rekonstrukcije svoje gledališke hiše gostuje v tej prenovljeni dvorani, bo v decembru izvedlo še nekaj predstav, v naslednjem letu pa naj bi na „viškem odru" gostovalo s kar dvanajstimi predstavami. Poleg že tradicionalnih predstav ob dnevu republike, ki jih pripravijo pionirji osnovnih šol Bičevje in Vič, poleg občinske proslave dneva rezervnih vojaških starešin ter recitala iz cikla Naša matineja, ki se bodo zvrstile do konca leta v tej dvorani, bodo omenjena gostovanja te ljubljanske gledališke hiše, ki se lahko postavlja s širokim krogom občinstva, nedvomno osnovno gibalo ponovnega oživljanja kulturnega življenja na Viču.

Da pa je treba začeto kulturno življenje razvijati naprej in to v vseh oblikah pa nam dokazuje že program, ki je pripravljen za naslednje leto. Naj omenimo gostovanja šestih amaterskih gledališč iz naše občine, slikarski razstavi, lutkovni gostovanji osrednjega Lutkovnega gledališča in predstave novo ustanavljajočega lutkovnega društva, nastop folklorne skupine in verjetno nastop Invalidskega pevskega zbora.

Našteli smo le nekaj, vendar že to priča, da so si v krajevni skupnosti Malči Belič in tamkajšnjem prosvetno-kulturnem društvu za uvod zastavili bogat in morda malce zahteven program, ki izraža željo po kvalitetnem in vsestranskem kulturnem življenju, ki bo lahko ugodil okusom našega občana. Ali bo uspešno izveden ali ne, pa je v veliki meri odvisno od samega kulturnega vrednotenja občanov.

J. D.

Glasbena šola v novih prostorih

Dela na novi glasbeni šoli Vič gredo h koncu. Če ne bo nepredvidenih težav, lahko pričakujemo, da bo odprta v začetku decembra.

Poslopje, ki ga je kupila skupščina na vogalu Gradaške in Emonske ceste, je s preureditvijo vred stalo približno 120 milijonov S-din. V nekdanji stanovanjski hiši so pridobili z dvoranico vred 13 prostorov – od teh 6 razmeroma majhnih. Če bodo hoteli, da bo tekel pouk nonstop za 500 učencev, bodo morali poučevati ves dan. Ker gre za preureditev starega poslopja, niso mogli doseči kakšne posebne zvočne izolacije, vendar je pa zgradba ce ogrevana.

Morebiti največji problem vem poslopju predstavlja kon dvorana. Sprejela bo le kakih 70 poslušalcev, kar je za 500 cev in staršev, ki hodijo nek letno na glasbene produkcije ločno premalo. Tako je že zd no, da si bo morala šola pom dveh smereh. Po eni plati bod rali obdržati na občini še nek po drugi strani pa se bodo ozreti za kakšno večjo dv Tako bo kmalu eden od obč kulturnih problemov vsaj rešen. Ob tem pa se pojavlj novih vprašanj, med katerimi izstopa vprašanje, če ne bi začeti razmišljati o neki c občinski kulturni ustanovi, lahko sprejela urejeno kn kjer bi bila sodobna dvorana vrste kulturnih dejavnosti, literarni prostori in kjer bi n nje našla zadostno število pr tudi naša dinamična in Glasbena šola.

Vrtičkarji z Brezovice s svojo tovarišico so prišli na obisk v mesto

Mladinski aktiv v Iški vasi

Po nekajletnem premoru s konec avgusta priča ponovni o mladinskega aktiva v Iški vasi. čo izredno velikega števila m in mladincev smo na ustanovn stanku sklenili, da vse mlade vasi združimo v mladinski o zaciji in jim nudimo možnosti stvovanja v kulturi, športu, izletih in ostalem, kar mladin ma. Novi odbor pod vodstvo zeta Janežiča si je zadal za da oživi delo predvsem v kult športni sekciji. Program aktivnosti pa bomo sprejeli v danih možnosti.

Že pred leti je v Iški vasi mladinski aktiv, ki je tesno loval z mladino iz Kota, ve aktivnost po nekaj letih Vzroke lahko iščemo predv menjavi generacij, pa tudi v jenih pogojih dela. Aktiv, ki s dobil velik ugled ne samo ampak tudi zunaj vaških mej stalno boril s pomanjkanje stora. Isti problem nastaja t daj, posebno odkar so edin prostor v vasi, v stari šoli, pre kar bo seveda močno vplivalo lovanje naših sekcij, posebn turne. Ne želimo namreč vlag da v razne proslave in igre, da le-te potem same sebi name mo pa najti ponoven stik z v ki so in bodo z odobravanje dali na naše delo. Igre in pros za vzpostavitev takih stikov primerne, vendar zaradi nep nega prostora težko izvedljive.

Problem starega aktiva je ostal. Seveda pa to ne bo mostljiva ovira za naše delo in ki smo si jih zastavili. Upajmo limo, da bo z oživitvijo mladi aktiva v Iški vasi tudi v tem p kmalu bolje.

MIRO J

IZ KAZENSKO POBOLJŠEVALNEGA DOMA IG PRI LJUBLJANI

Delo prevzgaja obsojenke

Obiskal sem Kazenski poboljševalni dom Ig pri Ljubljani, kjer sta me vljudno sprejela nadzornik paznikov Franc Kranjec in socialna delavka Jožica Šut.

Ženski kazenski poboljševalni dom je bil pred vojno in nekaj časa po vojni v Begunjah, kasneje pa je bil premeščen v Brestanico. Sedaj ima prostore na Igu pri Ljubljani. Kazenski poboljševalni dom na Igu je edini v Sloveniji, v katerem prestajajo kazen odvzema prostosti ženske obsojenke. Po zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij in drugih predpisih prestajajo kazen v domu od enega meseca do petnajstih let – različno – glede na vrsto in težo kaznivega dejanja.

Vse obsojenke so zaposlene. Delo je namenjeno predvsem prevzgoji. Imajo prostorne, svetle delavnice in lastno kmetijsko posestvo, na katerem delajo. V domu so kartonažna, kovinska in šiviljska delavnica. Na kmetijskem posestvu pa so tele panoge: živinoreja, vrtnarstvo, poljedelstvo in gozdarstvo. Delovni čas je 8 ur na dan (na teden 42 ur) kot običajno v ostalih delovnih organizacijah. Proizvode izdelujejo predvsem za delovne organizacije. Plačilo za delo prejemajo po tarifnih postavkah. Od tarifne postavke prejemajo 20 do 33 %. Zaslužek se hrani na njihovem depozitu; 4/5 prosta razpolaga, 1/5 pa se hrani kot obvezni del.

Vsaka obsojenka ima pravico do 14-dnevnega letnega počitka po 11 mesecih neprekinjenega dela. Preživi ga lahko v celoti izven zavoda, v zavodu ali deloma izven zavoda in v zavodu. Za dostojno obnašanje in prizadevnost pri delu pa lahko upravnik odobri po 7 dni izrednega dopusta na leto. V tej zvezi pa tudi več dopisovanja, itd. . . Za kršitve hišnega reda so predpisane disciplinske kazni: ukor, prepoved dopisovanja za določen čas, prepoved prejemanja in pošiljanja pošiljk za določen čas, prepoved ali omejitev razpolaganja z denarjem za določen čas in oddaja v samico.

Uprava omogoča, da se obsojenke šolajo na dopisnih šolah in polagajo izpite. Za prevzgojo v ožjem smislu skrbi vzgojiteljica. Ta organizira tudi proslave in razne prireditve, v katerih nastopajo obsojenke. Vodstvo zavoda skrbi tudi za kulturo (knjižnica, televizija, radio, dnevno časopisje in drugo).

V zavodu je največji odstotek oseb, ki prestajajo kazen zaradi storitve kaznivih dejanj zoper družbeno in zasebno premoženje, nato zoper življenje in telo, zanemarjanje otrok itd. Zaradi kaznivih dejanj ogrožanja javnega prometa pa jih praktično ni.

Zelo ugodno in spodbudno deluje na obsojenke pogojni odpust. Vsaka obsojenka ima pravico vložiti prošnjo za pogojni odpust, ko prestane polovico kazni.

Za delo z obsojenkami ima uprava doma poleg pazniškega osebja še druge strokovne službe kot so: vzgojna služba, socialna služba, zdravstvena služba in druge tehnične službe.

Vtis, ki sem ga dobil v zavodu, je, da to ni v pravem pomenu besede „kazenski zavod", temveč zavod za prevzgojo obsojenk, ki bodo po prestani kazni enakovredne državljanke naše socialistične skupnosti.

DUŠAN KOMAR

20 let strelske družine »Rajko Skapin«

Strelska družina „Rajko Skapin" Rožne doline je imela v petek, 27. oktobra 1972, slavnostno sejo v počastitev dvajsetletnice obstoja družine.

Ob svojem jubileju je družina 22. oktobra 1972 organizirala ekipno strelsko tekmovanje med družinami. V ekipo sta nastopila po dva člana, eden mladinca in dva pionirja, ne glede na spol. Za SD „Rajko Skapin" so tekmovale tri ekipe, poleg teh pa se je tekmovanja udeležilo še pet družin. Ekipno je prvo mesto zasedla SD „Rajko Skapin", druga je bila SD „Center" iz Postojne, tretja pa SD „Rajko Skapin" II. Med člani je zasedel prvo mesto Stane Vrščaj iz SD „Železničar" Ljubljana, drugi je bil Emanuel Thuma iz SD „Rajko Skapin", tretji pa Tomaž Strakelj, tudi iz SD „Rajko Skapin". Med mladinci je bil najboljši Franc Ambrožič iz SD „Rajko Skapin", med pionirji pa Mirko Posega iz SD „Center" iz Postojne. Najboljšim ekipam in posameznikom je SD „Rajko Skapin" v nadaljevanju seje podelila diplome.

Med povabljenimi gosti so se slavnostne seje udeležili predstavniki družbeno-političnih organizacij terena in občine, med njimi predsednik občinske skupščine Vič-Rudnik inž. Slavko Korbar in predstavniki Strelske zveze Slovenije, ki so se vsi pohvalno izrazili o aktivnosti in prizadevanjih te družine pri vzgajanju dobrih strelcev ter pridobivanju mladine za odgovorne funkcije v družini.

Prvi predsednik družine Janez Režek, sedaj njen častni predsednik, je opisal nastanek, razvoj, uspehe in tudi težave, ki jih je imela družina v svojem dolgoletnem obstoju. Družina je bila ustanovljena na predlog rožnodolskih aktivistov, posebno po zaslugi takratnega predsednika ZB NOV Rožna dolina, sedaj pokojnega narodnega heroja Ivana Kovačiča-Efenka. Ustanovni občni zbor je imela 14. novembra 1952. Ob ustanovitvi je družina štela 150 članov, toliko jih šteje tudi danes. Na ustanovnem občnem zboru so bili prisotni soglasni, da se družina imenuje po organizatorju odpora proti okupatorju v Rožni dolini, Rajku Skapinu, ki je bil član rajonskega odbora OF in KPS in so ga leta 1942 aretirali in ustrelili. SD „Rajko Skapin" se je obdržala toliko let pri obstoju tudi po zaslugi odgovornih predstavnikov občine Vič-Rudnik, kajti družina se je v vseh teh letih srečevala tudi s težavami, predvsem finančnimi, ki pa so jih ob prizadevanju in pomoči občine odpravljali. Aktivnost družine potrjujejo številne diplome, priznanja in pokali.

Na koncu so podelili nagrade najzaslužnejšim članom. Med njimi je bil največjega aplavza deležen 60-letni Stane Galič, ki se že 48 let ukvarja s strelstvom, dolga leta kot aktiven strelec, sedaj pa kot instruktor in sodnik, v SD „Rajko Skapin" pa trenira mlajše člane. Ob zaključku slavnostne seje so imeli gostje in člani na sporedu še streljanje v spominsko tarčo.

TATJANA JAPELJ

Člani šolskega športnega društva osnovne šole v Polhovem Gradcu pridno igrajo košarko na svojem novem igrišču. Foto: B. Višnovec

ZAPIS O ŠESTIH NA OLIMPIADI

Samorastnika v kanuju

Janez Andrejašič in Peter Guzelj sta na XX. olimpijskih igrah moderne dobe v Muenchnu osvojila šesto mesto med najboljšimi kanuisti sveta, ki tekmujejo v slalomu na divjih vodah. Njuna olimpijska arena so bile umetne kajakaške brzice v Augsburgu. Z njimi tudi začenja novo obdobje v zelo hitrem razvoju mladega športa, ki mu strokovno pravijo kajak kanu na divjih vodah.

Njun čoln se je pozibaval na startu kot nemiren konj, ki komaj čaka dirke. Pričakovali so ga gozd zelenih in rdečih slalomskih palic ter razpenjeni valovi in umetne čeri v betonski strugi. Posadka čolna je bila zbrana ter pripravljena. V prvi vožnji slaloma sta se prevrnila in druga je bila njuna edina možnost. Pognala sta se, ure so stekle in tudi sodniki na vratcih so postali pozornejši. 30.000 gledalcev je burno spremljalo čoln ter posadko nagradilo ob vsakih uspešno prevoženih vratcih. Ta šport še ni doživel takšne publike. Nekatere tekmovalce je to skorajda motilo. Za naš jugoslovanski kanu je bilo spodbujanje kot poživilo. Še bolj sta se zagrizla v nemirno vodo. Ko sta veslala še poslednje metre proti cilju, so že vsi vedeli, da bo to odličen plasma. In resnično: 29-letni predavatelj telovadbe Janez Andrejašič in 23-letni geodetski tehnik Peter Guzelj sta dosegla največji uspeh med jugoslovanskimi kajakaši in kanuisti na divjih vodah na olimpijskih igrah. Osvojila sta šesto mesto med dvajsetimi izbranimi posadkami dvosedežnih kanujev. Nagrajena so bila leta trdega treninga in priprav. Pred štirimi leti sta prvič sedla skupaj v čoln, potem ko sta vsak zase in vsak ob svojem času preveslala pot od prvih nerodnih zavesljajev do vrhunske veščine. Oba sta začela v Kranju, njunem kraju otroštva, vsak z drugim soveslačem. Andrejašič vesla že polnih petnajst let in je v tem času menjal nekaj partnerjev in kup čolnov. Začel je v lesenem čolnu, ki je bil še zelo podoben indijanskim kanujem. Ko se je prvič spustil v prelepo gorsko sotesko v tesni in čeri vpetih valov Save Bohinjke, se je „zapisal" brzicam. Vzljubil je ta šport, ki mu je postal drugi dom, saj je v čolnu prebil ves prosti čas. Ko je gledal, kako veslajo drugi, se je tudi sam učil. Počasi, ne da bi se zavedal, se je odtrgal od divje narave in njenih ovir ter se posvetil slalomu. Gorske reke in brzice so bile le še redek izlet. Največ trdega treninga pa je potekalo med kolci. Večino veščine si je pridobil sam kot večina njegovih prijateljev kajakašev in kanuistov. Ko je postal član jugoslovanske reprezentance, si ni upal pomisliti na to, da bo desetletje njen stalni član. Zastopal je jugoslovanski šport na svetovnih prvenstvih in mnogih mednarodnih tekmovanjih. Pohvali se lahko tudi s srebrno medaljo iz svetovnega prvenstva leta 1965 v Spittalu v Avstriji, ki jo je dobil za moštveno vožnjo. Seveda bi bilo preveč naštevati vse njegove uvrstitve. Z Petrom Guzeljem je še vedno med najboljšimi, za kar so jamstvo tudi uspehi v olimpijskem letu.

Guzelj je nasprotno kot Andrejašič član mlade generacije. Skupaj sta začela veslati leta 1967, ko se je Petrov prijatelj in partner v čolnu ponesrečil v planinah. Andrejašič je bil takrat tudi sam, ker je njegov soveslač moral na služenje vojaškega roka. Peter pred tem ni imel kakšnih vidnejših uspehov in je svojo kariero šele začenjal. Hitro sta se ujela, kar v kanuju dvosedu ni tako lahko, saj je skladnost gibanja v tej tekmovalni disciplini najpomembnejša kvaliteta. Na generalki za svetovno prvenstvo leta 1968 v Bourg St. Mauriceu sta bila že naš najbolje uvrščen čoln. Toda v jeseni sta tudi onadva morala na služenje vojaškega roka. Vseeno sta upala, da jima bo JNA omogočila pogoje za trening, vendar se to ni zgodilo. Morda je bilo to tudi usodno za uspeh moštva dvosedežnih kanujev na svetovnem prvenstvu naslednje leto. Bili so četrti, vendar bi lahko bili boljši. Tudi njun razvoj je bil okrnjen in prekinjen. Ko sta slekla vojaški suknji, sta takoj resno zagrabila. Kajak in kanu na divjih vodah so vključili v olimpijski spored in potrebno bo trdo delo, če bosta hotela tekmovati z prvimi divjevodaši na olimpijskih igrah. Kajakaška zveza Jugoslavije je za kandidate predlagala po tri posadke iz vsake kategorije, vendar je jugoslovanski olimpijski komite odobril samo po eno posadko. Pričela se je dirka za mesto med olimpijskimi kandidati. Vsi trije najboljši čolni so imeli posadke Kajak kanu kluba LBD, ti trije so se tudi najbolj borili med seboj. Andrejašič in Guzelj sta se zavedala, da bo bitko dobil tisti, ki bo največ treniral in dosegel najboljše uspehe. Določili so tri velika mednarodna tekmovanja, ki bodo veljala kot izbirna. Po prvih dveh slalomih v Zwickauu v Nemški demokratični republiki in v Tacnu je bilo stanje izenačeno; tri jugoslovanske posadke so imele enake možnosti. Odločil je tretji slalom v Meranu v Italiji, kjer so se vsi trije zvrstili tesno drug za drugim. Andrejašič in Guzelj sta imela največ sreče in tudi največjo možnost, da bosta ravno onadva tekmovala na olimpijskih igrah. Sledilo je predolimpijsko leto in hkrati tudi leto svetovnega prvenstva, v Meranu v Italiji. Znana je bila tudi že olimpijska norma: šesto mesto na največjih mednarodnih tekmovanjih, na katerih sodelujejo tudi kajakaške velesile. Bila sta najboljša na svetovnem prvenstvu in na predolimpijskem slalomu, vendar norme nista dosegla. Potrebna je bila še skrbnejša priprava skozi zimsko obdobje, ki je že spomladi na prvih tekmovanjih v letu 1972 obrodila sadove. Zanesljivo sta bila naša najbolje pripravljena posadka. Normo sta potrdila na slalomih v Hinterisu v Zvezni republiki Nemčiji, v Meranu v Italiji in končno še na domačem mednarodnem tekmovanju v Tacnu. Pot k njunemu olimpijskemu uspehu je bila odprta. Pot, ki je bila trda, kot je veslanje v kanuju dvojcu, ki mu kanuisti v šali rečejo „huje kot zakon".

JOŽE GERKMAN

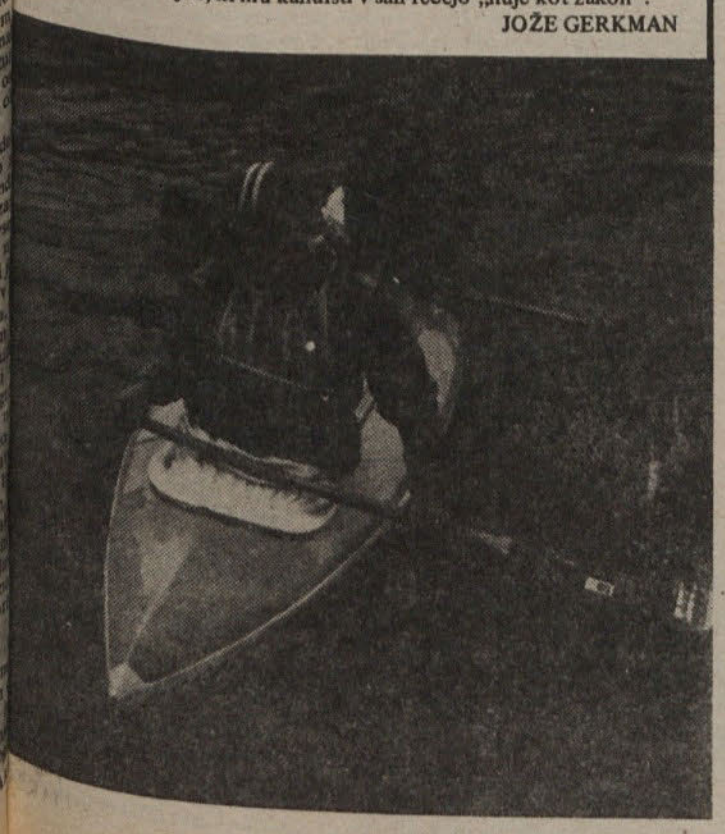

Uredništvu »NAŠE KOMUNE«!

V vaši številki VIII/11 smo brali dva predloga vašega lista za ureditev trim steze za kolesarje in za ureditev Ljubljanice, ki naj bi postala vodno-rekreativno področje. S predlogoma se strinjamo. Vendar imamo na naši šoli še en dodatni predlog za kolesarsko trim stezo, in sicer: „Pot ob žici okupirane Ljubljane", ki vodi po zelenih površinah ob spomenikih NOB v okolici mesta.

Predlagamo, da bi odgovorni za organizacijo rekreativnih centrov v Ljubljani razmislili o našem predlogu in se odločili za najboljšo rešitev, oziroma sprejeli kar oba predloga, saj bi obe varianti predloga za kolesarski trim stezi komaj zadoščali potrebam po kolesarjenju na čistem zraku za rekreacijske namene prebivalcev našega mesta.

Učiteljski zbor osnovne šole Ljubljana-Vič

ORODNA TELOVADBA

Nova gimnastična sezona je pred vrati. Tega se dobro zavedajo orodni telovadci TVD Partizan Trnovo, saj vsak dan marljivo vadijo. Milana Kunčiča, enega perspektivnih jugoslovanskih telovadcev, čaka prva preizkušnja že 18. novembra, ko bo nastopil za mladinsko reprezentanco Jugoslavije v dvoboju proti ustrezni reprezentanci Romunije. To srečanje bo v Romuniji.

Že sedem dni pozneje bo Kunčič nastopil na dvoboju Slovenija – Vojvodina, 2. in 3. 12. pa bo turnir mest.

Na vseh treh tekmovanjih bo poleg Milana Kunčiča nastopil še drug obetajoč telovadec TVD Partizan Trnovo Matjaž Koželj. Predvsem moramo omeniti njegov nastop proti Romuniji, saj bo to njegovo prvo sodelovanje v mladinski državni reprezentanci.

Najtežja naloga čaka Milana Kunčiča 16. in 17. decembra, ko bo na republiškem prvenstvu članov zveznega razreda v Ljubljani prvič nastopil kot član v zveznem merilu.

Pod vodstvom trenerja Jožeta Mešla se oba telovadca za ta tekmovanja zelo resno pripravljata, zato upravičeno lahko pričakujemo dobre rezultate.

N. ŠOŠTARIČ

Člani odbora SD „Rajko Skapin" s predsednikom Antonom Bezjakom (drugi z desne) na proslavi 20-letnice delovanja strelske družine – Foto: M. Pal

NOGOMET

Drugoligaško nogometno moštvo Mercator se tri kola pred koncem jesenskega dela prvenstva nahaja na 14. mestu z 11 osvojenimi točkami. Ljubljančani so v prvem delu tekmovanja igrali v zelo spremenljivi formi.

Do konca prvenstva bodo nogometaši Mercatorja igrali na domačem igrišču še proti Rudarju iz Ljubije ter Istri, v zadnjem kolu pa bodo gostovali na Reki proti Orijentu.

Nogometaši Krima letošnjo sezono prvič nastopajo v ljubljanski nogometni podzvezi. V novi sredini „Krimovci" dosegajo dokaj dobre rezultate in po 9. kolu zavzemajo na prvenstveni lestvici 8. mesto (od 12 ekip).

Lasulja osrečuje malo Ano

Ana Kocet iz Lendave je imela že dalj časa probleme zaradi svoje sedemletne hčerke Ane. Hčerkina nesreča je v tem, da je brez las. Zato se je mama oglasila v tovarni Ilirija, da bi ji morda lahko tam pomagali. Mati ji je namreč že prinesla iz Avstrije lasuljo, vendar je mala deklica ni marala nositi, ker jo je bodla, pa tudi grobi lasje so izgledali zelo nenaravno. Povrhu vsega lasulja niti ni bila ne primerne velikosti ne oblike, tako da se je mala Ana slabo počutila v njej. Mati je tako že popolnoma obupala.

Deklica je imela kot otrok normalno goste in dolge lase, vendar so ji ti v celoti izpadli, prav tako obrvi in trepalnice. Po določenem času so sicer spet zrasli, vendar tudi kmalu spet izpadli. Od tedaj pa je bila deklica ves čas brez las in tudi brez vsake volje. Srečevanja z vrstnicami so ji povzročala probleme. Mati, ki dela v Avstriji, ji je zato skušala pomagati z lasuljo, vendar se ta poskus ni obnesel. Deklica pa se je vedno bolj bala srečanja z vrstniki in je začela nositi ves čas kapo, tudi v predšolskem varstvu, kamor je vključena. Drugo leto pa pride na vrsto mala šola in je zato materi psihologinja nasvetovala nakup lasulje, ki pa se ni obnesel. Mati pa je prebrala v časopisu o Nartalas lasulji, ki jo izdeluje Ilirija in se je pred dnevi oglasila v Ljubljani. V Iliriji so se resnično izkazali in takoj pripravili ustrezno lasuljo, celo v isti barvi, kot je imel takrat otrok naravne lase. Lasuljo Nartalas so sicer morali ustrezno prirediti, vendar so to uspeli – vsaj po dekličini izpovedi – krasno. Tako je mala Ana sedaj zadovoljna, pa tudi precej bolj samozavestna, saj se lahko enakopravno pojavlja med vrstnicami. Lasulje namreč skoraj ni mogoče prepoznati, pa tudi mala Ana se dobro počuti v njej.

M. D.

Kolesarska trim steza Ljubljana–Vrhnika

Odborom za varstvo okolja, turističnim društvom in športnim zvezam v premislek! V zadnji številki Naše komune sem bral vaš predlog, da bi traso vrhniške železnice lahko preuredili v kolesarsko stezo od Ljubljane do Vrhnike. Predvsem vam moram sporočiti v svojem imenu in v imenu ljudi – znova zavzetih za kolesarski šport, da to idejo z velikim veseljem pozdravljamo. V času, ko nas je dobesedno preplavil avtomobilizem, smrad in hrup in kri na cestah, smo se mnogi začeli znova ozirati za kolesom. Žal nam je avtomobilizem odvzel sleherno možnost za tovrstno udejstvovanje. Ljubljana nima ene same kolesarske steze, če izvzamem nekaj robnikov!

Opuščen nasip bi bila idealna in cenena rešitev za vse ljubitelje kolesarstva. Tako kot smo uspeli zgraditi TRIM steze na ugodnih rožniških pobočjih, bi lahko zgradili oz. uposobili tudi kolesarsko TRIM stezo na nekdanji vrhniški progi, od tod pa bi se lahko razvejale turistične poti do Močilnika, Čankarjeve hiše, gradu Bistra, Pekla in drugam.

Predlagam sledečo pot do uresničitve zamisli:

1. Pobudo za uresničitev zamisli naj bi prevzeli Turistični društvi ali športni zvezi Vič in Vrhnika. Moralno podporo naj bi nudil Ljubljanski odbor za varstvo okolja.

2. Turistična društva naj bi pri skupščinah in podjetjih obeh občin dobila potrebna sredstva za nasutje in valjanje drobnega peska, kolesarnic na obeh straneh in podobno.

3. Mogoče bi bilo celo uresničiti misel, da bi kolesarji ob vstopu na stezo plačali manjšo pristojbino, s čimer bi lahko stezo vzdrževali.

Prepričan sem, da bi ta edina steza privabila tisoče kolesarjev, ki se danes boje sesti za volan. Ugodnost je tem večja, ker je po že obstoječih mestnih kolesarskih stezah mogoče priti skoraj do vrhniške proge že iz Šiške po Prešernovi in Tržaški in deloma iz Centra, ne da bi kolesarji pri tem prehudo tvegali življenje.

M. OVSENIK

Oživiti občinsko zvezo tabornikov!

Nekoč zelo aktivna zveza tabornikov občine Vič-Rudnik že dlje ne kaže posebne živahnosti. Od nekdaj zelo številne organizacije, ki je štela kakih 900 članov in 11 odredov, jih je ostalo le kakih 150. Ti so združeni v 3 odredih: Močvirski tulipan na bičevski šoli, odred Ig in Podpeč.

Razlog za tako stanje je gotovo tudi v tem, da se je glavni organizator pred leti umaknil in odtlej organizacija propada.

Ob ponovnih težnjah, da se postavi organizacija „na noge", bo potrebna temeljita podpora SZDL. Da bi ugotovili dejanski položaj, predlagajo zastopniki mestne Zveze tabornikov, da 13. novembra ob 17. uri v prostorih občinske konference SZDL skličejo občni zbor občinske taborniške organizacije in se pomenijo o prihodnjem delu. Prepričani so, da bo ta koristna organizacija kmalu znova zaživela.

L. I.

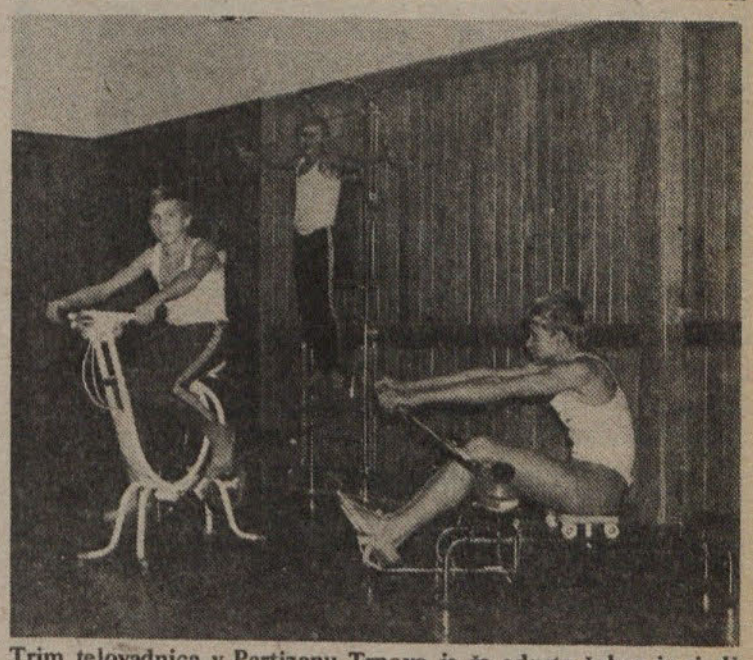

Trim telovadnica v Partizanu Trnovo je že odprta šolam in sindikatom, javna otvoritev pa bo 16. novembra

Grem, greš, gre — v kino

KINO VIČ: PRVA SLOVENSKA INFORMACIJA O ALBANSKEM FILMU

je bil „Teden albanskega filma" od 9. do 14. oktobra v viški kinodvorani. Čeprav malce pozno, je prav, da vas o tem seznanimo. Gre za drugi celovitejši jugoslovanski pregled albanske kinematografije, ki ni nič manj neznana (ali pa celo še bolj) kot npr. kitajska pri nas. Videli smo šest filmov, nastalih v obdobju od leta 1950 do 1968. Dva, trije filmi so zanimive, dinamične akcijske zgodbe iz NOB, ki pa v tehničnem pogledu prav nič ne zaostajajo za mnogimi našimi podobnimi filmi iz tega obdobja. Ugotovitev, da gre (tudi) pri albanskem filmu „domovinskega" tipa za izrazito črno-belo izrisovanje značajev, pa seveda v ničemer ne nasprotuje dejstvu, da ta albanski film, ki smo ga videli, že nakazuje profile lastnih poti filmskega izpovedovanja.

KAJ BOMO VIDELI ZA DAN REPUBLIKE

Naš letošnji veliki praznik bo tudi filmsko izjemno zanimiv in ves v znamenju družbeno angažirane tematike. Če začnemo kar v kinu VIČ: tu bo premiera domačega barvnega filma KAKO UMRETI, vojno-akcijske zgodbe in obenem prvi film avtonomne

pokrajine Kosova in Metohije, nastal letos v proizvodnji Kosovafilma iz Prištine. Film je režiral Miomir Stamenković, zanimivo glasbo zanj je napisal Bojan Adamič, za kamero pa je stal Ljube Petkovski, ki je letos prejel Zlato Areno na puljskem festivalu. Igrajo pa Faruk Begoli, Abdurahman Šalja, Mira Stupica in drugi. Tisti, ki so film že videli, zagotavljajo, da je to „prvi jugoslovanski partizanski western", ker je poln akcije, dinamike in presenečenj. Na platnu kina ŠIŠKE, potem pa tudi na Viču se bomo seznanili z domačim filmom (v Cinemascopu) WALTER BRANI SARAJEVO režiserja Hajrudina Krvavca z vrsto prvih imen jugoslovanskega filma. Tudi to je film, narejen po klasičnih načelih dobrega pustolovskega filma: iz akcije v akcijo. Trdijo, da je boljši od „Bitke na Neretvi". Bomo videli! Kino UNION bo na praznične dni predstavil italijansko družbeno dramo SACCO IN VANZETTI, torej film o enem črnih madežev tako imenovane „ame-

riške demokracije" — film o znanem procesu zoper italijanska priseljenca, delavca Sacca in Vanzettija, o procesu, ki pomeni največjo sramoto za ameriško pravosodje pred svetovno javnostjo. Kino KOMUNA pa nas bo soočil z italijanskim vojnim filmom LJUDJE PROTI Francesca Rosija, s filmom, ki je prava freska človeškega ponižanja, bede in razdejanja v prvi svetovni vojni, film, katerega sporočilo je tako intenzivno in tako krvavo, da se nam vtisne globoko v zavest.

PA ŠE NAPOVED FILMOV DO KONCA LETA

Seveda najprej KINO VIČ. Vse ali skoraj vse bomo povedali z naslovoma dveh „špageti — westernov" (to so v Italiji posneti filmi z angleško govorečimi igralci): prvi je APOKALIPSA JOE režiserja Leopolda Savone, drugi pa TUJEC, IMENOVAN POKOPALIŠČE, režiral ga je Anthony Ascot. Zakaj se ta slednji (tujec) imenuje „pokopališče", si lahko mislite: kamor seže njegova roka (s koltom, kajpa!), je „britof". Italijansko-francoski zgodovinski film NORMANSKI MEČ (režija Roberto Muri) sega v zgodovinsko Anglijo leta 1000, ko se za pravičnost bori tudi slavni Ivanhoe. OSCEOLA (to je naslov nemškega filma), je poglavar indijanskega plemena Seminolov, ki se bori za svojo zemljo in svobodo. Starše pa že zdaj opozarjamo na čudovito francosko risanko LAFONTAINOVE BASNI, ki jo je ustvaril Georges de la Grandiere in ki prinaša v svet risanega, animiranega filma in Walt Disneyevih (seveda klasično genialnih) modelov spet nov stil in novo govorico. Kajpada bo pisana filmska paleta ob koncu leta razveseljevala naše otroke še z drugimi filmi: na spored prihaja že leta in leta pričakovana Disneyeva TRNULJČICA, edini film, ki ga še nismo videli. Potlej bodo tu JUNAKI RISANK od rožnatega Panterja do Toma in Jerryja.

NOVOST V LJUBLJANI: PREDPREMIERE S KABARETI

Za predpremiere bo poskrbelo ljubljansko kinopodjetje (zaupali so nam, da gre za izjemne filme!), za kabaret pa PAVLIHA, ki bo pod svojim dežnikom (baje) zbral vsako drugo soboto vse, kar je vredno smeha v tej naši deželi. Marjan Kralj bo, pa TOF, pa Nela Eržišnik in še kdo. Prvikrat naj bi se predstavili 25. novembra ob 22. uri. Na sporedu pa bo film KJE JE POT NA FRONTO s komikom Jerryjem Lewisom.

M. L.

Socialna služba ne more delati čudežev

Razgovor z direktorjem službe za socialno delo Petrom Vrhuncem

Na rovaš socialne službe je vedno slišati kopico pripomb. Nanjo se jeze starejši, če preberejo, da je mladoletnik ušel od doma ali da je nekaj naredil, če mož ženo pretepe spet kriva sociala, če pijanci razgrajajo in se pretepajo, kje je sociala, da bi to uredila, če nekdo napol umira z občinsko podporo petdesetih dinarjev, kje je sociala, itn. Našteli smo le nekaj področij, ki res sodijo v socialo, res šepajo, je pa še več področij. Vprašanje, če bi jih sploh znali vse našteti. No in z vsem tem naj bi se ukvarjalo nekaj ljudi, največkrat starejših žensk. Le kaj naj narede? Dejstvo je, da je pri nas socialna služba prešibka tako finančno kot kadrovsko, pa tudi njene pravice so zelo omejene. Na to temo smo se sklenili razgovarjati z direktorjem Centra za socialno delo v naši občini. Naš sogovornik je bil direktor PETER VRHUNEC.

„Običajno pravijo, da je nekdo med Sčilo in Karibdo, mi pa smo morda med desetimi takimi preprekami, ki nam ne dajo dihati. Problemov je toliko, da smo popolnoma obremenjeni. Koliko lahko storimo, se pa vidi, saj kljub vsem prizadevanjem, sodelovanjem z organi UJV, inšpekcijami, občino itn. ne uspemo rešiti mnogih vprašanj. Morda je naša težava tudi v tem, da smo v bistvu dvoživka. Smo upravni organ in strokovni. To pa je zelo težko biti obenem. Ljudje, ki so problematični, sodelujejo z nami ali pa tudi ne. To je odvisno od njihove dobre volje in če so pripravljeni. Prisiliti jih sploh ne moremo. Represivnih ukrepov ne moremo izvajati, razen če gre za določen delikt ali če se mladoletnik izmika naši kontroli. Če tudi zahtevamo in dosežemo privedbo, pa je vprašanje, kaj smo s tem storili. Prav dosti ne, ker pač ta človek ni pripravljen sodelovati in npr. sploh ne odpre ust ves čas, ko je pri nas. Uspeha torej ni.

Mladoletnike včasih pošljemo v vzgojni zavod, vendar tudi od tam kmalu pobegnejo ali pa je nevarnost, da bodo postali še slabši zaradi družbe. Pred časom smo poslali nekega malo omejenega fanta v Radeče v dom, pa smo ga potem komaj rešili. Klapa, ki ga je dobila v svojo sredo, ga je imela za tepčka in so ugašali na njem cigarete, ga mučili itn. on pa je vse prenašal. Posledice so bile in fant je moral v bolnišnico. Nazaj ga nismo mogli dati, saj ne vemo, kaj bi se zgodilo. V Radečah imajo precej svobode in zato tudi pogosto begajo in potem uprizarjajo prave roparske pohode. Ostrejša kontrola bi bila verjetno zelo koristna. Če pa se povrnem k temu fantu, moram reči, da ne vemo, kaj storiti z njim. Star je 17 let, pri starših ne more živeti, ker so tudi duševno prizadeti, rejniško družino za tako starega ni moč najti, kam torej z njim?

Kam z ljudmi, ki jih obravnavamo, je vprašanje, ki je pri nas na dnevnem redu. Organi UJV nam „dostavljajo" razne probleme, to se pravi pripeljejo k nam klateža ali pač človeka, ki sodi v naš resor. Če ga pripeljejo popoldne, ni nič, ker nimamo organizirane dežurne službe, pa tudi sicer nimamo kam z njim. Zavodi in razne podobne ustanove so prepolne. Če jih pošljemo v bolnišnico za duševno prizadete v Polju, jih imamo naslednji dan spet za vratom, saj je sedaj tam bolnišnica odprtega tipa in takoj uidejo. Pa smo na istem. Nekaterim plačujemo oskrbo v Sprejemnem centru, po domače v stari cukrarni, vendar to ne more iti v nedogled. Trajnih rešitev enostavno ni. Naše uslužbence izigravajo in to lahko lepo ilustriramo s primerom, o katerem ste že pisali. Dekle, ki je naredilo detomor (o tem smo pisali pred časom v črni kroniki — op. pisca) je bila ves čas pod našo kontrolo in je vsak teden obiskovala našega pedagoga. On ves čas sploh ni

opazil, da je dekle noseče, še celo potem, ko so razpravljali o tem, ko se je razvedelo, je bila detomorilka poleg, pa se ni izdala. Pri nas je bila pod strogim nadzorom, kot se imenuje ta ukrep. Sodišče pa je kljub detomoru ni obsodilo, čeprav bi bilo to bolj razumljivo, kot da je spet odredilo strog varstveni oziroma nadzorni ukrep, ki se je že izkazal kot neuporaben in neprimeren. Obravnavali ste tudi že primer čevljarja Terpina in njegove delavnice. S stvarjo smo bili že seznanjeni, se že prej pogovarjali s Terpinom, vendar brezuspešno. Naša stvar pa ni preganjanje prostitucije in še vrsta drugih ukrepov, ki bi bili potrebni za ureditev tistega problema. Poslali smo prijavo na inšpekcije, na občino, pa do danes še nismo dobili nobenega odgovora. Vse pa je po starem. Tista alkoholu vdana prostitutka, o kateri ste pisali, še vedno hodi okoli. Imeli smo jo že v vseh domovih in zavodih, vendar brez uspeha, saj je vedno ušla ali pa so jo sami izpustili. Tako problem še vedno ni rešen in bo očitno edini izhod zdravljenje v Hrastovljah, v posebnem domu. Kdaj bo to možno, je pa vprašljivo, saj je tam treba čakati tudi po leto dni, da lahko koga vzamejo. Velika pomoč nam in verjetno tudi rešitev mnogih problemov bi bilo večje število ustreznih zavodov. Vsi zavodi, ki naj bi skrbeli za te ljudi, so mnogo premajhni in premalo jih je. V Sloveniji bi jih rabili še precej, če bi želeli doseči vsaj nekaj učinka s tem, da bi ljudi pošiljali tja na zdravljenje.

Pri vseh reševanjih pa smo mi lahko le iniciatorji, ne pa nosilci akcije, saj ne moremo loviti ljudi po terenu in jih prisiljevati k nečemu, ker nimamo za to kadra, nismo za to usposobljeni, sploh pa nimamo te pravice po zakonu. Za vse to je odgovorna celotna družbena skupnost in ne le mi. Receptov, kako bi se to takoj vse rešilo, pa žal ni.

Storili smo, kolikor smo mogli na nekaterih področjih. Tako smo npr. bili iniciatorji ustanovitve kluba ozdravljenih alkoholikov. Sedaj pa delamo po celotni občini anketo med alkoholiki. Zajeli smo jih 1500, kar niti ni malo. Anketa je zelo podrobna in imamo včasih probleme, saj vsi niso navdušeni nad tem, da bi jo izpolnjevali. Pred dnevi me je eden anketiranih alkoholikov hotel udariti s pestjo v obraz. Vidite, so problemi, ki pa bi jih bilo treba reševati širše, z več ljudmi, več službami in predvsem več sredstvi."

Velika pomanjkljivost, ki potem povzroča take težave, je verjetno praznina med socialnimi službam organi UJV. Organi UJV so obremenjeni s svojimi dolžnost premalo jih je in končno sploh pestunje, za kar bi jih nekateri naredili. Socialna služba je tudi šibka, pa tudi represivno ne m ukrepati. Zato bi bilo treba verje najti med tema dvema organo službo, ki bi bila ali samostojna priključena enim ali drugim, ki b strokovno ukvarjala s temi blemi, vendar bi morala imeti enem možnosti prisile in večja oblastila, kot jih ima sedaj soci več denarja in tudi več kadrov. klic socialnega delavca namreč privlačen v takih centrih, ker delovnih organizacijah višji dohod in boljše možnosti in večina beži na druga, pa čeprav ne polnoma ustrezna mesta v gospo stvu. Nujno bo treba ustvariti in boljšo materialno bazo, ko hočemo vsaj za silo popraviti mere, ki naši socialistični sa upravni družbi prav gotovo ni čast.

MILOVAN DIMIT

Novi zemljiški zakoni

Da bi se uredilo vprašanje kmetijske zemljiške politike je izvršni skupščine SRS pripravil več predlogov za nove zakone. V obravnavi je za o kmetijskih zemljiščih, zakon o dedovanju kmetijskih zemljišč in zase kmečkih gospodarstev ter zakon o skupnih pašnikih.

ZAKON O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH naj bi urejal vsa vprašanj sklopu zemljiške politike. K smotrnejšemu gospodarjenju s kmetijs zemljišči naj bi pripomogel tudi zakon o skupnih pašnikih ter zako dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih gospodarstev. ZAKON O DE VANJU naj bi predvsem preprečeval drobitev že tako majhne kme posesti zaradi dedovanja in obremenjevanje dediča, ki posestvo prevza pretirano visokimi vplačilnimi deleži ostalim dedičem.

ZAKON O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH naj bi na podlagi zastavlje ciljev zemljiške politike uredil bistvena vprašanja kot so:

— opredelitev, funkcija in varstvo kmetijskega zemljišča;
— način obdelave kmetijskih zemljišč ter pravice in dolžnosti uporab oz. lastnika zemljišča;
— ukrepe zemljiške politike za smotrno rabo zemljišč (arondacija, ko sacija, skupna obdelava zemljišč) ter pravice in obveznosti družbeno tičnih skupnosti, organizacij združenega dela in kmetov;
— promet s kmetijskimi zemljišči;
— zakup kmetijskih zemljišč;
— vlogo občine pri gospodarjenju z zemljišči v občini (sklad kmetij zemljišč).

Pri oblikovanju tez tega zakona se je upoštevala agrarna struktura v S in hiter proces zmanjševanja kmečkega prebivalstva. Z naraščajočo urban cijo, izgradnjo industrijskih objektov in prometnih zvez se bodo zmanjše obdelovalne površine. Zato je v bodoče ena izmed bistvenih nalog sana kmetijskih zemljišč, odprava razparceliranosti in to na zasebnem in d benem sektorju. Ukrepi zemljiške politike bodo usmerjeni tudi v krepitev razvoj sposobnih kmečkih gospodarstev. Nosilci zemljiške politike bo prihodnje predvsem kmetijske organizacije, občine s svojimi kmetijsk zemljiškimi skladi in kmetje.

Za kmetijsko proizvodnjo primerna zemljišča naj bi se le v izjem primerih uporabljala za druge namene. Zato bo potrebno razmejiti name nost zemljišč in načrtovati za nekmetijske namene le tista zemljišča, k obdelovanje niso najbolj primerna.

Po tezah je nosilec celotne zemljiške politike občina, ki v skladu s pros sko ureditvenimi načrti občine razdeli zemljišče po osnovnih namenih.

Zemeljski maksimum je ostal v načelu nespremenjen, vendar pa dovol prožnejšo uporabo v gorskih, hribovitih in kraških predelih. V ravnin predelih znaša zemeljski maksimum 10 ha, teze pa prinašajo kriterije določitev ostalih predelov.

Kmet tudi po uveljavitvi novega zakona ne bi smel preseči na svoji ze 45 ha skupnih površin. Določbe o zemljiškem maksimumu za nekmete novem zakonu zaostrene. Površine njihovih zemljišč bi se morale omeji obseg, ki ga je mogoče obdelovati z osebnim delom (2 ha v ravninskih delih, v hribovitih pa največ 5 ha skupnih zemljišč, od tega naj bi bilo na 0,5 ha gozda).

Inž. P

IZKORIŠČAL JE STANOVANJSKO STISKO LJUDI IN JIH OGOLJUFAL ZA 33.800 DIN

Goljufa Malnarja so spet prijeli

Naš kazenski zakonik pravi o goljufiji: 258. člen GOLJUFIJA — 1. odstavek: „Kdor z namenom, da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, spravi koga z lažnivim prikazovanjem ali prikrivanjem dejanskih okoliščin v zmoto ali ga pusti v zmoti in ga s tem zapelje, da ta v škodo svojega ali tujega premoženja kaj stori ali opusti, se kaznuje z zaporom najmanj treh mesecev ali s strogim zaporom do petih let. 2. odstavek: če škoda presega 10.000 dinarjev, se storilec kaznuje s strogim zaporom do 10 let, 3 odstavek: kdor stori dejanje iz prvega odstavka tega člena samo z namenom, da bi koga oškodoval, se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do enega leta."

Tako jasno opredeljuje naša zakonodaja kaznivo dejanje goljufije. Po tem členu našega kazenskega zakonika po prvem odstavku je podala postaja milice Vič-Rudnik ovadbo proti IVANU MALNARJU občinskemu javnemu tožilcu. Malnar mora ta člen že kar dobro poznati, saj ni prvič podana ovadba proti njemu po tem členu, pa tudi prvič ne bo obsojen. Zakaj?

Za Ivana Malnarja bi lahko uporabili izraz, da je že okorel goljuf. Malnar je doma iz Novega mesta, pred časom pa se je preselil na ljubljanska tla, ker je ocenil, da bodo vsaj začasno manj vroča. Za bivališče si je izbral Verovškovo ulico 23, kjer pa seveda sploh ni stanoval, ampak bil le prijavljen. Stanoval je dejansko v garsonjeri na Zeleni poti 11. To njegovo izmikanje se mu je zdelo očitno izredno pametno, saj ga je več postaj milice iskalo že nekaj časa brezuspešno zaradi različnih kaznivih dejanj. Viški miličniki pa so bili uspešni in so ga pred dnevi odkrili in mu s tem onemogočili njegove nadaljnje goljufije. Malnar je že star znanec milice, pa tudi zapore je že gledal nekaj časa z notranje strani. Če se ozremo malce nazaj na njegovo dosedanjo „kariero", vidimo, da je bil obsojen že na celo vrsto kaznivih dejanj. V letu 1957 se je prvič kazensko srečal z organi UJV. Bil je štirikrat kaznovan zaradi tatvine. Leto kasneje je bil spet kaznovan zaradi tatvine. Dve leti kasneje je bil očitno bolj aktiven, saj je bil dvakrat kaznovan zaradi tatvine in dvakrat zaradi velike tatvine. Leto dni je dal mir, vsaj preganjan ni bil. Leta 1961 je bil spet dvakrat kaznovan zaradi tatvine in enkrat zaradi velike tatvine. Kar pet let pa je potem miroval in se spet srečal z organi UJV leta 1966. Sedaj je prešel že na bolj fine oblike kriminala in ga je milica preganjala in organi sodstva kaznovali kar štirikrat zaradi goljufij. Dve leti kasneje je spet sedel na zatožno klop in bil obsojen dvakrat zaradi velike tatvine in enkrat za tatvino. Leta 1971 je bil kaznovan za tatvino, letos pa je bil doslej že kaznovan za goljufijo, odvzem oziroma uničenje uradnega pečata ali uradnih spisov in zaradi lažnivega izdajanja za uradno osebo. Letošnje leto bo očitno sploh zelo pisano za Malnarja, saj so sedaj podali novo prijavo zaradi goljufije. Ivan Malnar je torej že okorel goljuf, tat in kriminalec. Malnar je brezposelni strojni tehnik, ki bi se pri svojih 33 letih lahko že spametoval in začel hoditi po poštenih poteh. Pred dobrim mesecem pa očitno tega namena še ni imel, saj je ogoljufal deset ljudi za skupno vsoto 33.800 dinarjev. Kako je prišel do tega denarja?

Domislil se je zelo dobre ideje: goljufije s stanovanji. V današnji stanovanjski stiski, kjer je na pretek izkoriščanja, je to področje postalo tudi hvaležen vir dohodkov za kriminalce. Tako je Malnar dal 8. oktobra oglas v časopis „Delo", da da v najem garsonjero. Ponudbe so kar deževale in Malnar je bil zelo velikodušen. Vsakemu je obljubil garsonjero, z vsakim je sklenil pogodbo in od vsakega je zahteval predujem in ga tudi dobil. Garsonjera sicer sploh ni bila njegova, vendar to njega ni motilo. Prava lastnica je na delu v tujini in je pustila garsonjero v oskrbo prijateljici, ta pa je z njenim soglasjem oddala to garsonjero v najem Malnarju. Tako je postala garsonjera na Zeleni poti 11 predmet kupčij in goljufij Ivana Malnarja.

Njegova prva žrtev je bil Dušan G. Z Malnarjem je sklenil pismeno godbo za dve leti od letošnjega novembra dalje. Dušan G. mu je zato 2700 din predplačila. Malnar pa ni imel sreče, saj se mu je stvar ze zataknila. Dušan G. se je želel pogovoriti še nekaj dodatnih stvari z nikom" Malnarjem, vendar ga ni nikoli dobil doma. Ko ga je enkrat iskal se je srečal z Zlatkom G. Tudi Zlatko G. je iskal Malnarja. Po kratk pogovoru sta ugotovila, da je Malnar tudi z njim sklenil pogodbo za g njero in sta se zato odpravila na postajo milice Vič-Rudnik in prijavila sum. Miličniki so hitro ugotovili, da je njun sum popolnoma upravičen tudi kmalu našli Ivana Malnarja. Nato so raziskovali dalje in našli še oškodovancev. Zlatka G. je Malnar olajšal za 2800 dinarjev, ki mu jih je dal kot najemnino. Zlatko G. tudi ni v začetku nič posumil, saj se Malnarjem sestal v uredništvu.

Naknadno so se javili na postajo milice na Viču še drugi občani, ki so postali žrtve goljufije Ivana Malnarja. Z Nado G. se je po telefonu dogov za pogodbo. Nada G. je prišla z možem gledat garsonjero in je ob tej pr izročila Malnarju 2000 dinarjev. Dunja S. se je tudi dogovarjala po telefon Malnarjem, si ogledala stanovanje in mu dala 3600 din. Edvard K. je Malnarju dva tisočaka. Marjan K. je odštel 1800 dinarjev, vendar je z denar celo dobil ključ od garsonjere. Tudi Ivan H. je bil tak srečnik, d dobil ključ, vendar je kljub temu posumil v Malnarjevo poštenost. Zato ni maral dati zahtevane vsote, temveč le 600 dinarjev. Marko M. je dal 3 dinarjev in za to dobil ključ. Potem pa je očitno Malnarju zmanjkalo k čev, saj ga Janez R. ni dobil, ključ temu, da je dal Malnarju 3000 dinarjev.

Najbolj pa je bila oškodovana Terezija B. Terezija B. je celo hodil Malnarjem in bila torej njegovo dekle. Kot taki ji je Malnar zaupal ključe svoje garsonjere in to je bilo zanj tudi usodno. Terezija B. je namre obisku pri njem prišla na sled, da tudi njo goljufa. Kot svoje dekle Malnar prosil, da mu zaupa nekaj denarja, ker je v denarni stiski, plačat mora popravilo avtomobila. Prosil jo je za šest tisočakov, vendar je Terezija B. velikodušna in mu je dala svojo hranilno knjižico z vsemi hranki. Ivan Malnar je še isti dan odšel v banko in dvignil 11.400 din Čez nekaj dni mu je očitno denar že pošel, saj je odšel še enkrat na ban dvignil še 50 dinarjev. Kako se Terezija počuti sedaj, ni treba posebej p ved vati, saj je delavka in je ob vse svoje prihranke zaradi goljufa Mal ki je izrabil njeno zaupanje. Terezija B. je večkrat zahtevala nazaj knjižico Malnarja, vendar je ni dobila, ker se je on izgovarjal, da jo bo dobila n skupaj z vsem denarjem. Ko pa je prišla enkrat v njegovi odsotnosti v sonjero, je našla knjižico seveda prazno. Tedaj je odšla na postajo milic ga prijavila.

Epilog tem goljufijam bo dalo sodišče. Malnar se bo gotovo spet znašel rešetkami. Kaj pa bo po prestani kazni? Bo šel spet na staro pot in b spet lahkoverni ljudje postali žrtve neusmiljenega goljufa? Sodišče bo v jetno upoštevalo Malnarjevo predkaznovanost in ga ostreje obsodilo, prav bi bilo, saj je neusmiljeno spet izkoriščal ljudi.

In kaj bo s temi ljudmi, ki so mu nasedli? Ob denar bodo, to je sk stoodstotno, saj Malnar ni zaposlen, denarja nima in ga verjetno ne bo n več vmil. Pošteni ljudje so tako plačali svojo stanovanjsko stisko in na goljufu. Na vso srečo so miličniki postaje Vič-Rudnik zelo uspešno in h posredovali, takoj ko so dobili prijavo in tudi takoj uspeli aretirati Iv Malnarja. Ob aretaciji so pri njem našli 3100 dinarjev, ki so mu jih zaple vendar je to malo v primerjavi s 33.800 dinarji, ki jih je pridobil z goljuf

MILOVAN DIMIT